

DÁTUM

II/46.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

Haditerv a kivonulásra

Várhatóan néhány héten belül aláírják azt a magyar–szovjet kormányközi egyezményt, amely végleges formában szabályozza a hazánk területén tartózkodó szovjet csapatok teljes kivonását. Ezzel kapcsolatban nyilatkozott az MTI munkatársának Matvej Burlakov vezérezeredes, a Déli Hadseregcsoporthoz parancsnok, a Magyar Köztársaság területén tartózkodó szovjet csapatok ügyeiben illetékes kormányfőbiztos. Előjáróban hangsúlyozta: a csapatkivonásról szóló döntés nem érte váratlanul a szovjet katonai vezetést, hiszen a moszkvai kormány 1985. óta, az újszerű politikai gondolkodásmód elemei között foglalkozott a külföldön tartózkodó katonai erők csökkentésével is. E vonatkozásban igen jelentős lépés volt a szovjet kormány 1988-ban hozott döntése a szovjet fegyveres erők jelentős, egyoldalú csökkentéséről. E határozatnak megfelelően 1989-ben 22 egységet vontak ki Magyarországról, közülük a 13. harcokosi hadosztályt, több mint tízezer katonát, jelentős mennyiségű technikai eszközt és fegyverzetet.

A vezérezeredes szólt arról is, hogy nem feledkezhetnek meg az emberi tényezőről sem, arról, hogy számot tiszt és tiszthelyettes gyermeke most fejezi be iskolai tanulmányait, s a hivatásos katonák többségének, több mint 11 ezernek a Szovjetunió területén nincs lakása. Az egységek hazatérésük utáni új elhelyezési körleteiben most folyik a lakóházak és más objektumok építése, amit a kivonás ütemtervének összeállításakor szintén figyelembe kell venni.

A parancsnok a továbbiakban hangsúlyozta: a kivonás előkészítése igen bonyolult folyamat. A Déli Hadseregcsoporthoz nemcsak 50 ezer katonát jelent, hanem több száz harckocsit, gyalogsági járművet, más műszaki eszközöket és fegyverzetet, több százezer tonna anyagi eszközt.

Burlakov cáfolta azokat a véleményeket, amelyek szerint a magyar kormány sokba kerül a szovjet csapatok itt-tartózkodása. Mint mondta, ez a vélemény valószínűleg a hiányos tájékoztatás következtében alakulhatott ki, mert a Déli Hadseregcsoporthoz tartásának anyagi terhei a szovjet államra nehezednek. Ugyanakkor szoros gazdasági kapcsolatban vannak számos magyar vállalattal, az árukért pedig a szovjet honvédelmi minisztérium költségvetéséből biztosított pénzzel, vagy pedig külkereskedelmi szerződések alapján fizetnek, és ráadásul ez az elszámolás nem is mindig kedvező a Szovjetunió számára; hiszen például a Szovjetunióból érkező elektromos energiáért a Magyar Köztársaságban érvényes árak alapján fizetnek, ami sokszoros többletet jelent a szovjetunióbeli árakhoz képest.

A parancsnok megerősítette, hogy a magyar parlamenti választások előkészítésének időszakában a szovjet csapatok nem tartanak gyakorlatot és a katonák nem hagyják el helyőrségeiket. Csak olyan foglalkozásokat szerveznek, amelyeket a laktanyában hajthatnak végre. Az alegységek gyakorlatait elhalasztották, és megszüntették a katonai autószerelvények mozgásának gyakorlását is.

Szűrös Mátyás Varsóban

Tegnap Varsóban járt Szűrös Mátyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke, aki egynapos látogatásával Wojciech Jaruzelski lengyel köztársasági elnök meghívásának tett eleget. Szűrös Mátyás személyében Németh Miklós kormányfő tavaly májusi, tehát még a Szolidaritás hatalomra kerülése előtti látogatása óta a legmagasabb rangú magyar politikus érkezett a lengyel fővárosba.

A Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke Václav Havel csehszlovák köztársasági elnök után a második kelet-európai vezető, aki tárgyalóasztalhoz ülhet a nem kommunista lengyel kormányzat jelenlegi képviselőivel, és ő az első, aki a régió vezetői közül találkozott Lech Walesával a Szolidaritás elnökével is. Walesa ugyanis – a varsói utat megelőző, a két német államban tett látogatása miatti nehezítése jeléül – nem találkozott januárban Havellel.

Szűrös Mátyás, miután megkoszorúta az ismeretlen lengyel katonai varsói sírját, elsőként Tadeusz Mazowiecki kormányfővel találkozott. Ezután kereste fel Walesát a Szolidaritás parlamenti csoportjának székházában. Délután vendéglátójával, Jaruzelski elnökkel tárgyalt, majd részt vett a tiszteletére adott ebéden. Ezt követően nemzetközi sajtóértekezletet tartott, majd közvetlenül elutazása előtt még találkozott a lengyel parlament alsóházának elnökével, Mikolaj Kozakiewicz-csel.

Lehet-e MDF–SZDSZ koalíció?

(Interjú a 4. oldalon)

Aki sportot űz az adakozásból

(Írás Franka Tiborról a 8. oldalon)

Történt egyszer, hogy a finom grófkisasszonynak nem merték a falujuk nevét megmondani a helybeliek, merthogy az kissé fülsértően hangzott. Egy leleményes atyafi úgy oldotta meg a helyzetet, hogy hazudott, vagy inkább csak füllentett. Fényképes kártyátlajai beszámolónk a 3. oldalon.

Szimbolikus szemétdomb

Este kilenckor Budapesten, a Fehérvári úti piac néptelen környékén. Ahol reggeltől késő délutánig sűrűn állodgálnak az alkalmi árusok és tolong a nép, ott most vagy száz méter hosszan személt borítja vastagon az aszfaltot és a tavaszi gyeptájak elfakult, letiport helyét. A „KGST-piac” lengyel, erdélyi, jugoszláviai és helybeli eladói már rég összeszámlálták szegényes nyereségüket, elcsomagolták szedett-vedett portékáikat, és meghúzták magukat valahol éjszakára, de a szanaszét hagyott dobozok, zacskók, üvegek és papírok itt éktelenkednek. Es jellemzik a helyzetet. Micsoda gyászos színvonal! Ilyen kereskedelmet kell látnunk a 20. század végén Budapest kellős közepén. A kisemberek a legkisebb osztrák faluban is tízszerre különb körülmények között bonyolíthatják le vásárlásaikat.

A járdaszegély mentén letapadt papírlapok: délután még azokon üldögéltek a jövevények, várva, hogy elkeljen árujuk. Mert hiába tart ez évek óta, hiába rakják ki cókmojkukat a város

különböző pontjain a szomszéd országokból jött nyomorcsinálta „kereskedők” (köztük nagyon sok öregember, idős asszony is), a hatóság és a hivatalos kereskedelem tudomást sem vesz róluk. (És ennek még örülhetnek, mert amikor tudomást vett, abból csak üldöztetés következett számukra.) Hogy kellene valami szárnyék vagy csarnok, vagy legalább néhány összecsukható (és pár forintért bérelhető) asztal, az senki illetékes fejében meg nem fordul.

„KGST-piac”. A második gazdaságnak ezt a számban nem jelentéktelen legalsó rétegét nem hajlandó magába fogadni a hivatalos gazdasági élet. Segíteni még kevésbé. Ez csak létezik, terjed, tenyészik, és amint mindinkább szerteárad a szegénység ezen a végzetverte Közép-Európán, úgy borít el mind nagyobb területeket. Az a száz méternyi szeméthalmaz a Fehérvári út sarkánál elmaradottságunk és nyomorúságunk szimbóluma.

Nyugalomra int az SZKP

A legfelsőbb szovjet pártvezetés csütörtökön határozott hangú felhívásban óvta az ország lakosságát a rendbontásoktól és szélsőséges megnyilvánulásoktól. A felhívás külön nem utal rá, de az SZKP vezetése nyilván a hétvégére tervezett nagyszabású tüntetések miatt látta szükségesnek, hogy – noha a KB nem ülésezett, a nyomaték kedvéért – „Központi Bizottsági felhívásban” figyelmeztesse a szélsőséges erőket.

A dokumentum azt jelzi, hogy a Kremlben komolyan aggódnak a február 25-re tervezett megmozdulások esetleges rendbontásai és azok következményei miatt. A hét elején a Legfelsőbb Tanács külön határozatot hozott a tervezett tüntetések kapcsán, s

felszólította a szovjet kormányt, a tanácsokat és a rendfenntartó szerveket, hogy szigorúan a törvények szellemében járjanak el, határozottan lépjenek fel a rendbontásokkal szemben, a nem engedélyezett megmozdulásokat pedig oszlassák fel.

A felhívás egyúttal általánosságban is a presztrojkaelenes, demagóg erőket, a nemzetiségi uszításokkal szembeni harcra hív fel. „Nem tudunk és nem is békélhetünk meg mindenféle demagógok és botcsinálta politikusok antidemokratikus, jogsértő tetteivel, a nemzetiségi gyűlölet szításával, a durva nyomás és ijesztgetés módszereivel, a párt- és állami szervek demoralizálására, a társadalom elbizonytalanítására tett kísérletekkel” – hangoztatja a moszkvai párt dokumentum.

Tilalmak Üzbegisztánban

A feszültség növekedése miatt betiltotta az utcai tömegmegmozdulásokat az Üzbég Legfelsőbb Tanács Elnöksége. A csütörtökön életbe lépett rendelet szerint ideiglenesen tilos a köztársaságban utcai felvonulásokat, nagygyűléseket és bármiféle olyan nyilvános megmozdulást tartani, amely rendbontáshoz vezethet. Az intézkedés szerint ezentúl csak zárt helyiségben, külön engedéllyel lehet gyűléseket rendezni. A rendelet azzal indokolja a tilalmat, hogy „szélsőségesek és bűnöző elemek” a tömeghez csapódva pogromokra és más bűncselekményekre bujtothathatnának. A megelőző intézkedés hátterében az áll, hogy a hatóságok a kaukázusi és a tádzsikisztáni véres események után tartanak a helyzet kieleződésetől. Az utóbbi hetekben ugyanis a köztársaságban egymást érték a helyi vezetés elleni tüntetések, s több helyen kisebb rendbontások is voltak.

A VILÁG HÍREI

– Bizonytalan időre elhalasztották azt a szombatra kitűzött zaire-i csúcstalálkozót, amelyen hét afrikai ország vezetője Frederik de Klerk dél-afrikai elnökkel tanácskozott volna. Pretóriában ugyanakkor az is kiszivárgott, hogy Roelof (Pik) Botha dél-afrikai külügyminiszter elnapolta e hétre tervezett angolai és kenyai látogatását. Botha Luandában az angolai függetlenségi folyamat és a kubai kivonulás menetét tekintette volna át, kenyai úticélja viszont nem ismeretes.

– Az Európai Közösségek és a Szovjetunió álláspontja teljesen azonos az Izrael által megszállt területek zsidó bevándorlókkal történő betelepítésének elítélésére vonatkozóan. A Szovjetunió reménykedik, hogy a kérdésben kialakult nemzetközi konszenzust figyelembe véve a BT a közeljövőben hatékony lépést tesz a megszállt területek zsidó bevándorlókkal történő betelepítésének megakadályozására.

– Albániában összesen 3850 foglyot tartanak börtönben – jelentette ki Simon Stefani belügyminiszter a Zeri i Popullit című lap csütörtöki számában közzétett nyilatkozatában. A miniszter szerint ezek között mindössze 83 olyan személy van, akiket „a rendszer erőszakos megdöntésére kifejtett tevékenység” miatt börtönöztek be. A miniszter kijelentette, hogy 1980 óta politikai bűnökért négy alkalommal mondtak ki halálos ítéletet, s évente három-négy köztörvényes bűnözőt végeznek ki.

– Hun Sen kambodzsai miniszterelnök sikeresnek minősítette Norodom

Szihanuk herceggel folytatott bangkoki tárgyalásait, s úgy vélte, hogy azok eredménye a közeli jövőben a békés rendezés alapjául szolgálhat.

– Nem nyugtatta meg az olasz vezetőket Hans-Dietrich Genscher nyugatnémet külügyminiszter, aki szerda esti római villámlátogatásán azt erősítette Giulio Andreotti kormányfőnek és Gianni De Michelis külügyminiszternek, hogy a német egyesülés nem fogja hátráltatni a nyugat-európai piacegységesítést és pénzügyi uniót, s hogy a „4 + 2-es” értekezleten túl az Atlanti Szövetségben és a helsinki 35-ös keretben is tárgyalnak majd a német kérdéssről.

– Somogyi Ferenc külügyminisztériumi államtitkár a közeli napokban több Arab-öböl menti országban – az Egyesült Arab Emírátsokban, Bahreinben, Katarban és Jordániában – tesz hivatalos látogatást. A látogatással kapcsolatban elmondta, hogy Magyarország az Arab-öböl menti országokkal kölcsönösen előnyös alapon fejleszteni kívánja diplomáciai, kereskedelmi, gazdasági kapcsolatait.

– A szovjet központi lapok közül csütörtökön csak a Krasznaja Zvezda foglalkozott Horn Gyula magyar külügyminiszternek a NATO-val kapcsolatban kifejtett gondolataival. A lap a budapesti nyilatkozatokat ismertette, és tartózkodott mindenfajta kommentártól.

– Kína visszautasítja az amerikai külügyminisztérium emberi jogi helyzettel foglalkozó éves jelentésének az

Elutazott Lawrence Eagleburger

Magyarországi látogatásának befejeztével csütörtök reggel európai körútjának következő állomására, Varsóba repült Budapestről Lawrence S. Eagleburger, az Egyesült Államok külügyminiszterének első helyettese. Eagleburger a kelet-európai változásokat támogató amerikai program végrehajtásáért felelős kormányzati tiszviselő élén tett látogatást Magyarországon. Az amerikai küldöttség tájékoztatót a magyar belpolitikai élet alakulásáról, a Magyarország számára előirányzott támogatással összefüggő kérdésekről, a kétoldalú kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről. (MTI)

Varsónak 360 millió dollár

Varsóban csütörtökön két, összesen 360 millió dollár értékű hitelmegállapodást írt alá Wladyslaw Baka, a Lengyel Nemzeti Bank elnöke és Barber Conable, a Világbank elnöke. Ez az első hitel, amelyet a nemzetközi pénzügyi szervezet Lengyelországnak nyújt, de mint azt Conable elmondta, a Világbank a következő három évben 5 milliárd dollárt tervez folyósítani kelet-európai tagországainak, amiből 2,5 milliárd dollárt Lengyelországnak szán. A most aláírt 260 millió dolláros hitelszerződés a lengyel ipari export növelését, a 100 millió dolláros szerződés pedig a mezőgazdasági és élelmiszeripari export fejlesztését szolgálja.

Bush másodszor is fogadta Havelt

George Bush amerikai elnök – meglepetésre – másodszor is tanácskozott Václav Havel csehszlovák államfővel. A fehér házi közlemény szerint mindketten támogatásukról biztosították Mihail Gorbacsov reformjait és azok hozzájárulását a békés kelet-európai változásokhoz. Egyetértettek abban is, hogy az amerikai csapatok a stabilitás és a biztonság tényezőjét jelentik Európában – hangzik a közlemény. Ugyanakkor Havel, akit rendkívül melegen fogadtak Washingtonban, némi feltűnést keltett azzal, hogy ismételten hangsúlyozta: az Európában állomásozó amerikai csapatok előbb-utóbb feleslegessé válnak. A Bush-kormány hosszabb távon is legfeljebb európai haderői csökkentésére hajlandó, teljes kivonulásukról hallani sem akar.

Havel egyébként a sajtó előtt kijelentette: hamarosan „változás következik be” abban, hogy Washingtonban a csehszlovák nagykövetség működteti Kuba érdekképviseleti irodáját. Washington és Havanna között nincsenek diplomáciai kapcsolatok, Kubában a svájci nagykövetség keretében működik amerikai érdekképviselet.

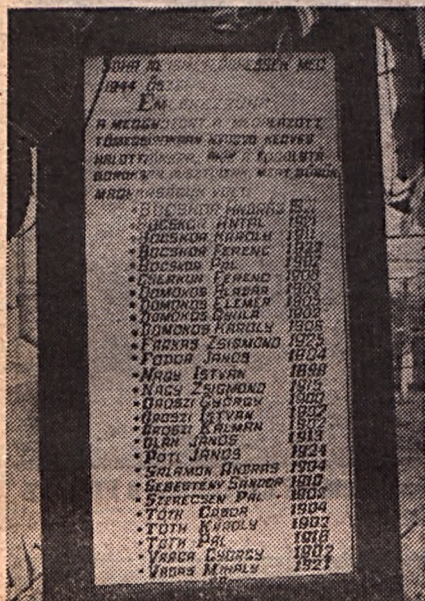
Szökés

életfogytiglani üdülésbe?

A Szovjetunióba távozott Markus Wolf, az NDK külföldi hírszerző szolgálatának egykori vezetője, akinek nevéhez számos nevezetese akció irányítása fűződik. Az NSZK-ban jelenleg is letartóztatási parancs van érvényben ellene. Az NDK televíziójának szerda esti beszámolója szerint a kémfőnök, aki 1987-ig állt a szolgálat élén, az otthoni őrizetbevétel elől menekült a Szovjetunióba. A Heute Aktuell című műsor a nyugatnémet Süddeutsche Zeitung című lap értesüléseire hivatkozva közölte, hogy a keletnémet ügyészség szerint Wolfnak pontos tudomása volt a korrupcióval és sikkasztással vádolt, s a felelősségrevonás elől Nyugatra szökött Alexander Schalck-Golodkowski, volt külkereskedelmi államtitkár viselt dolgairól.

*

A politikától visszavonult s magát újabban az írásnak szentelő Wolf személyi titkára az ADN hírigyűzőség útján közölte: Markus Wolf családjával együtt február 12. óta pihenés céljából a Szovjetunióban tartózkodik. Egyúttal megbeszéléseket folytat egy szovjet kiadóval „A trojka” című, német nyelvterületen tavaly nagy sikert aratott önéletrajzi könyvének megjelentetéséről.

Túlatiszán

Az Erdőkárpátok íve alatt, a Tisza és a román határ között terül el a kárpátaljai Túlatiszta vidéke. Települései egykoron a történelmi Magyarország Ugocsa vármegyéjéhez tartoztak. Manapság? Kijevből nézve Kárpátukrajna nagyszőlősi járásához. Itt található Tiszapéterfalva a helyi Burgert Róbert

– azaz Bíró Andor kolhozelnök – építette vidámparkjával, Akli a '45-ben deportált magyarok emléktáblájával, vagy a neve eredetét őrző történetről híres Nevetlenfalva.

Történt egyszer ugyanis, hogy az akkor még a különféle gondolatokat ébresztő Pinánfalva nevet viselő aprócska településre egy görkissasszony érkezett. Szerette volna megtudni a helybéliektől, merre is jár, de a jónépek röstellték a finom úrihölgy előtt kimondani lakóhelyük több mint szokatlan hangzású nevét. Végül, az unszolásnak engedve, egyikük csak kibökte: Nevetlenfalva! És így hívják ma is...

Régebben, néhány évszázaddal korábban a táj jóval több falut számlált. Lakóik azonban vagy a Tisza áradásai, vagy az 1717-es tatár betörés elől másutt kerestek menedéket. Így az egy-szervolt falvak – Benedekháza, Isóteleke, Kétkápolnamező, Laskod és a többi – emlékét és történetét mára csupán a levéltárakban ránk maradt dokumentumok őrzik...

Diós Áron

Kapfinger András felvételei

Nyílt levél tizenhét tanügyi káderhez

A román–magyar megbékélés csakis úgy indulhat, hogy mindenki lép egyet. A románság ahhoz, hogy léphessen, először is meg kell, hogy ismerje az ottani és az összmagyarság kultúráját, történelmét, mostani nézeteit. Ennek jegyében indult Marius Tabacu és Szilágyi Júlia szerkesztésében a Puntea (Híd) c. lap. Románul jelenik meg és a magyarul nem tudókat tájékoztatja. Sajnos a magyar nézetek a cenzúra eltörlése után sem jutnak be süllyük szerint mindegyik tömegkommunikációs csatornába. A lap munkatársai közt tud mindkét nemzetiségbelieket. Egyszerű, számítógépes sokszorosítással jelenik meg, az általános papírhánytól és az induló lapokat jellemző pénzhánytól sújtva.

A lap átvesz az ottani magyar sajtóban megjelent cikkeket is, hogy románra fordítsa és olyan körben is terjessze, amely magyarul nem férhetne hozzá. Egy ilyen cikket adunk most közre.

*

Foglaljuk össze röviden a tényeket annak érdekében, hogy felidézzük olvasóinknak a szóban forgó kérdést: az Adevarul in libertate című napilap 19/14. 01. 1990. számában „Nyilatkozat” (Declaratie) cím alatt 158 aktív és nyugalmazott tanügyi káder, illetve az ügyintéző személyzet tagjai igényelték a Bolyai Tudományegyetem újralétesítését Kolozsvárott, ugyanakkor az újságnak a 27/29. 01. 1990. számában 18 tanügyi káder ellenezte ezt az igényt, véleményüket az „A mi nézőpontunk” (Punctul nostru de vedere) címet viselő cikkben fejte ki.

Szeretnénk még a legelején kihangsúlyozni, hogy mi, akik aláírjuk ezt az állásfoglalást, etnikai szempontból román és

magyar közösségek tagjai vagyunk, de szellemileg egy olyan értelmiségi entitáshoz tartozunk, amelyben – úgy véljük – a nemzeti megkülönböztetés nem tud és fel sem merül, hogy divergens álláspontokra helyezzen bennünket.

Szeretnénk leszögezni: nehezen hihető, hogy a két- Babes és Bolyai Egyetem 1959-ben, Nicolae Ceausescu közvetlen irányítása alatt történt egyesítése kifejezetten a román és magyar közeledés érdekében történt volna.

A felső- és középszintű egyesítés igazi céljára a következő évtizedekben derült fény: a kisebbségek anyanyelvén történő oktatás szisztematikus elszorítása – lényegi eleme a gyakorlatban volt asszimilációs politikának. Nem vitatjuk azt a tényt, hogy a román és magyar tanügyi káderek között baráti és együttműködési viszony állt fenn, hogy sokan, mint ahogyan azt megjegyezték, vállaltak dolgoztak, de azt is el kell ismernünk, hogy a kisebbségi akadémiai „vállak” száma folyamatosan csökkenőben volt, a diákok száma csökkentésével párhuzamosan, tehát a potenciális értelmiségieké, súlyos következményeket vonva maga után a magyar kisebbség társadalmi összetételében.

Nem várunk volna, hogy egy akadémiai közegben egy új felsőoktatási intézet létrehozását ellenkezéssel fogadják, függetlenül a tanítási nyelvtől, olyan indokok alapján, hogy „A különválás nemcsak izolációt jelent, hanem egyáltalán nem becsületes versengés kialakulásához vezetne a két egyetem között”; vagy: „Vannak azután felbecsülhetetlen értékek, amelyeket nem lehet formálisan elosztani (múzeum, könyvtár stb.)”.

Szeretnénk kifejezni a meggyőződésünket, hogy minden emberi tevékenységben a fejlődés legfontosabb tényezője éppen a versengés, s ezt nem saját tapasztalataink alapján valljuk, hiszen élet- és munkafeltételeink minden civilizáció keretein kívül estek, hanem olyan közösségek tapasztalatai alapján, amelyek kedvező történelmi feltételeiknek köszönhetően élhettek a gnoszéológiai, ontológiai és axiológiai korlátok nélküli önkifejezés lehetőségével.

Másrészt biztosak vagyunk abban, hogy senki sem óhajt felosztani egy könyvtárat vagy egy múzeumot, esetleg létrehozni még néhányat. Úgy, ahogy mindmáig a Központi Egyetemi Könyvtár, valamint annak különböző felsőfokú oktatási intézményekben működő részlegei nyitva álltak mindenki számára, nem értjük, miért ne gazdagíthatnánk kulturális kincstárunkat még egy könyvtárral a Bolyai Egyetemen, amely természetesen ugyanúgy nyitva áll-

na mindazon olvasói előtt, akiket könyv-állománya érdekel.

Szeretnénk végül felhívni a figyelmet, hogy nem akarunk senkivel polemizálni, hogy teljesen jogosnak tartjuk egy kb. 2 milliós közösségnek azt az igényét, hogy saját nyelvén működő felsőfokú oktatási intézménye legyen, legalábbis addig a napig, amíg mindannyian eljutnánk Teilhard de Chardin bölcsességéhez, akinek az aforizmáját – Minden, ami fölfele tart, találkozik – Önök idézik, szerintünk egyáltalán ide nem illően; addig a napig, amíg az Önök véleménye szerint egyetlen egyetem létezik majd az egész Földön, és amely napot, reméljük, nem érjük meg.

És ha mégis elfogadjuk annak szükségességét, hogy „mindaz, ami legjobb, nemzeti jellegben találkozik”, amint Önök szuggereálják, adjuk meg akkor ezt az esélyt a romániai magyar kisebbségnek is. Kolozsvárt, 1990. január 27-én

Bucur Ildikó

Popa Ioan

Kolozsvári Műegyetem

FIDESZ-vezető az USA-ban

Szájer Józsefnek, a FIDESZ választmányi tagjának személyében a hét folyamán tett először hivatalos látogatást a párt képviselője Washingtonban.

„Nagy várakozás előzi meg a magyar választásokat, és általában azt várják, hogy a jelenlegi ellenzéki pártok szélesebb körű, a stabilitást biztosító koalíciója veszi át a kormányzást” – mondotta Szájer József az MTT tudósítójának. A FIDESZ-vezető, aki pártjának soproni képviselőjelöltje, találkozott Paula Dobrianskyval, a külügyminisztérium főcsoportfőnökével, David Dreier és Tom Lantos képviselővel, Lawrence Smithszel, a közigazgatási bíróság főbírájával, az igazságügyminisztérium, a kereskedelmi kamara vezető munkatársaival, Kathrine Grahammal, a Washington Post vállalat elnökével, valamint Teller Edével, a híres magyar származású atomfizikussal.

A FIDESZ-vezető a héten New Yorkban tesz látogatást, majd hazautazik.

T
A
N
K
É
S
T
E
A

Belülről jó játéknak látszik...

A kapu nemcsak nyitva volt, hanem sarkig tárva, az őrt álló kiskatona már messziről integetett: kanyarodjunk csak be, a tágas laktanyaudvaron lehet parkolni. A gláznoszty, vagyis a nyíltság jegyében immár nem először hirdettek nyílt napot a magyarországi szovjet laktanyákban. Bárki bejöhett, s megcsodál-

hatta - amit megmutattak. A csapatmúzeumot, benne sokcsillagos, vörös, sarlókalapácsos relikviával, gipsz-plasztik-alumínium „szobrokkal”, makettekkel. Betérhettünk a legénységi büfébe, vásárolhattunk a „magazinban”, hallgathattunk koncertzenét a színházteremben, s barátságos szónoklatokkal kevert katonazenét az alakulótéren. A gyerekek, s a gyereklelkű felnőttek felkapaszkodhattak a felsorakoztatott, frissen átfestett lánctalpas harcjárművekre - dolgukat megkönnyítendő még vaslétrákat is szereltek rájuk előzőkeny vendéglátóink. Lehetett teázni, salátákat, pácolt és füstölt halakat, fekete kenyeret kóstolgatni, sőt, még tiltakozni is, ha úgy hozta kedvünk. A veszprémi laktanyában, ahol képeink készültek, barátságosan mosolyogva vették át a FIDESZ küldöttségétől a tervezett szovjet hadgyakorlat ellen tiltakozó aláírásokat, sőt, még azt is felajánlották, hogy vegyék fel a kapcsolatot az alakulat Komszomol-szervezetével is. Am ezt a megtiszteltetést a fiatalok már elhárították, s „csak” annyit kértek: ha már amúgy is nyitva a kapu, hát induljanak el rajta át mielőbb hazafelé a katonák...

Kép és szöveg: Láng György Géza

Tea mellett szovjet kiskatonákkal beszélget Szelényi Zsuzsanna, a FIDESZ képviselőjelöltje.

A világkiállítás mégsem eldöntött kérdés?

Antall József válasza
Jancsó Miklós félelmére

A Magyar Demokrata Fórum pécsi szervezete az Orvostudományi Egyetem aulájában Antall József részvételével választási sajtótájékoztatóján kiemelte, hogy kormányzóhelyzetbe kerülése esetén a világkiállítástól visszalépne. Szabó Tamás az MDF közgazdasági szakértője még januárban úgy nyilatkozott, hogy a világkiállítás ügyét felül kell vizsgálni. Ebben a kérdésben a két párt véleménye hasonló, legalábbis abban egyetértenek, hogy az „ügy” vizsgálatra szorul.

- Mi a világkiállítás tárgyában azt az álláspontot képviseljük, hogy ezt a kérdést valóban meg kell vizsgálni. Magyarország

részére milyen előnyökkel és esetleges lemondása milyen hátrányokkal járna. A mi véleményünk az, hogy a világkiállítás az ország teherbíró képességével egyeztetendő! Ez azt jelenti egyrészt, hogy meg kell vizsgálni azt, hogy mekkora anyagi fedezetre van szükség, s ezt az anyagi fedezetet lehet-e úgy biztosítani egy nemzetközi vállalkozással, hogy az országnak ez ne jelent sen teherterelt, illetve olyan arányos teherterelt jelent sen csak, ami Magyarország érdekeit szolgálná és egyébként is megteendő lenne! Itt utak építésére és egyéb infrastruktúrális beruházásokra gondolok, amelyek nemcsak a világkiállítás szempontjából, hanem hosszú távon is hasznosak. S nemcsak Budapest központúak, hanem az ország egészét érintik. Tehát ezeknek a beruházásoknak feltétlenül hasznosnak kell lenniük az ország egészére nézve.

Ez azt jelenti, hogy megrendeléseket jelentenek a magyar iparnak, munkaalkalmat jelentenek a válságövezetekben! (Ezt a kérdést tehát alaposan meg kell vizsgálni!) Eddig is azt vallottuk, hogy a korábbi előkészületek elégtelenek, mondhatni szervezetlenek, s nagyon is elégedetlenek vagyunk azzal, ahogy ezt felmérték, előkészítették, s ahogy eddig eljártak. Az elkövetkező hetekben e kérdésre választ kell adni, mert nem bolondíthatjuk tovább a világot.

- Meglepetésként hatott a hír, hogy a FIDESZ e heti sajtótájékoztatóján a Szabad Demokraták Szövetsége és a Magyar Demokrata Fórum összefogását sürgette, s maga az SZDSZ is kijelentette, hogy a közeledéstől nem zárkózik el. Minek köszönhető, hogy az eddigi merev elutasítást a közeledés váltotta fel?

- Nem lehet azt mondani, hogy eddig mereven elutasítottuk bennünket, mert a politikai helyzetől függően hol hangsúlyozták a koalíció szűkségességét, hol nem. A FIDESZ korábban is szorgalmazta az MDF és az SZDSZ együttműködését. A FIDESZ magatartását e kérdésben következetesnek tekinthetjük. A Szabad Demokraták álláspontja váltakozó. Gondolom a heti politikai helyzetértékelések szerint döntik el, hogy milyen irányba lépnek.

- Jancsó Miklós nemzetközileg is méltán elismert filmrendezőnknek feltették a kérdést, mitől fél. Azt válaszolta, az MDF és az MSZP között kötött titkos paktumtól, s bármennyire is cáfolják annak létét az MDF vezetői, attól az még van. A Bethlen-Nagyatádi-féle megegyezéshez hasonlította, s barátjára hivatkozva félti az MDF-et az országtól, mondván ha a Demokrata Fórum kormányzó pozícióba kerül, akkor a Gömbös-féle keresztény nemzeti kurzus korszaka „köszön” ránk. E fejtegetés mellett némán elmegy az MDF elnöke vagy kíván rá válaszolni?

- Jobb lenne, ha Jancsó inkább filmeket csinálna és kevésbé foglalkozna gyanúsítgatásokkal, amelyeknek semmilyen alapja nincs. Egyébként Jancsó Miklós történelmi párhuzamaihoz nem kívánok kommentárt fűzni, mert történészként túl mereven ítél-ném meg az ő történelmi párhuzamait. Annak idején egy filmje kapcsán alkalmam volt egy eszmefuttatásban megjegyzést tenni, hogy nem szokta időben és térben a filmjeiben sem a különböző politikai kérdéseket a valóságnak megfelelően ábrázolni. Elég ha utalok egyik legkitűnőbb filmjére, a Szegénylegényekre, amelyben az 1867-es kiegyezést követően végeztet ki magyar honvédeket. Erről több megjegyzésem nincs.

Szigorú szabályok

A kopogtalócédulák kezeléséről

Ma éjfélkor lejár az országgyűlési képviselőjelöltek hivatalos bejelentésének határideje, ezzel együtt lezárul az ajánlási szelvények gyűjtése is. Az ajánlási szelvények személyi adatokat is tartalmaznak, ezért kezelésükről szigorúan rendelkezik a választójogi törvény. A szükséges számú - 750 - ajánlási szelvény birtokában - a törvény előírta további dokumentumokkal együtt - lehet február 23-án éjfélig a jelölést az illetékes választási bizottságnál benyújtani. A bizottság a benyújtást követő három napon belül dönt: minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölést nyilvántartásba vesz.

Az egyéni választókerületi választási bizottság az ajánlási szelvényeket az átadó jelenlétében megszámlálja. Ha a jelölés nyilvántartásba vételéről a bizottság az átvétel időpontjában nem dönt, az ajánlási szelvényeket zárt, lepecsételt köteggben, biztonságos helyen köteles őrizni. A bizottság döntésének időpontjáról ez esetben a jelöltet, illetőleg meg-

bízottját értesíti, s annak jelenlétében bontja fel a zárt köteget, s végzi el az esetleges hitelesítést. Az egyéni választókerületi választási bizottság a szavazás napján - ha döntése ellen kifogást nem nyújtottak be - a szelvényeket a jelölt, illetőleg megbízottja jelenlétében megsemmisíti. A választási bizottság köteles gondoskodni arról, hogy az ajánlási szelvények átvétele és megsemmisítése közötti időszakban a szelvényekhez illetéktelenek ne férhessenek hozzá.

Ha az egyéni választókerületi választási bizottság döntése ellen kifogást vagy jogorvoslatot, az Országos Választási Bizottság döntése ellen pedig jogorvoslatot nyújtanak be, az ajánlási szelvényeket kizárólag a kifogás elbírálása érdekében lehet átadni az illetékes választási szervnek, bíróságnak. A kifogás és a jogorvoslat végleges elbírálását követően ezeket az ajánlási szelvényeket is meg kell semmisíteni a szavazás napján.

Ha az ajánlási szelvényt büntetőeljárásban bizonyítási eszközként használják fel, az eljárás jogerős befejezését követően ezeket az ajánlási szelvényeket azonnal meg kell semmisíteni.

(MTI)

Cseke Hajnalka

A botrány elmaradt

Király Béla kampányindító nagygyűlése Kaposváron

Éjszakába nyúló gyűlésen ismertette programját Király Béla professzor, a nemzetőrök egykori parancsnoka. A városi művelődési központ különböző folyosóin és nagytermében több mint nyolcszáz ember hallgatta végig az ellenzék közös támogatásával induló független jelöltet és várta a botrányt. A botrány elmaradt, pedig az első patron már hetekkel előbb robbantották a „Magyar Holnap” című lap ingyen árusított számaiban. A lap – a Szabadságpárt Amerikában megjelenő orgánuma – azzal vádolja Király Bélát, hogy a Vörös téren fogadott örök hűséget a szocializmusnak. A tábornok pontról pontra cáfolta a vádakot, így többek között elmondta, hogy a Szovjetunióban csak egyszer járt, 1942-ben a Don-kanyarnál, hódítóként, de sikertelenül. Válasza közben többször említette dr. Gueth Gyulát, aki a Szabadságpárt itthoni ügyvezető elnöke, és mellelleg Király Béla ellenfele a választásokon. Ezzel még nem fejeződött be a támadás, Keszericze Károly, a Szabadságpárt frissen kijelölt másik képviselőjelöltje először azt próbálta bizonyítani, hogy a tábornok memóriája néha túlságosan szelektív,

illetve olyan dolgokra is emlékszik, ami nem történt meg. Végül kerekén megkérdezte, hogy Király Béla eddigi élete során hogyan fordíthatott ötször köpönyeget – „volt horthysta tiszt, volt Szálasi katonája, volt a néphadsereg tagja, 45-ös párttag, utána volt 56-os és most itt van nálunk, és képviselő szeretne lenni.” Nem bántották a kérdést, de nem sok hiányzott. Hála a tábornok tekintélyének, a műsor demokratikusan folyt tovább, a csatából a megtámadott fél került ki győztesen. A Szabadságpárt annyit biztosan elért, hogy kevesebben szavaznak majd jelöltségeire a választásokon.

Keszericze Károly nemrég még MDF-tagként támadta a Fórumba beépült kommunistákat, de a kaposvári elnökség döntése alapján végül neki kellett távoznia a szervezetből. Az országos etikai bizottság a múlt héten felülbírálta a kaposvári döntést, és visszavette Keszericze tagok sorába, de ő táviratban azonnal jelezte kilépését és egyúttal a Szabadságpárt vezetőségi tagja és képviselőjelöltje lett. -ffy-

Lesz-e hároméves nyelvészképzés?

Januárban hírt adtunk arról, hogy a négy évtizedes egyoldalú oroszoktatás hátrányainak helyrehozása céljából a volt MSZMP volt budapesti Ajtői Dürer fasori politikai főiskolájának épületében hároméves nyelvészképző főiskola indul. A Művelődési Minisztérium tervei szerint tolmácsokat, fordítókat, s a gazdasági élet különböző szakterületein dolgozó szakembereket képeznek majd ki. A nyelvi diplomát az öt nagy világnyelvből: az angol, francia, német, olasz, spanyol szakon lehet majd megszerezni.

Ugyanakkor az idej egyetemi, főiskolai felvételi tájékoztatóban nem szerepel ez a hároméves képzés. Érdeklődtünk tehát a Művelődési Minisztérium egyetemi és főiskolai főosztályán. Válaszuk: a tervet nem változtatták meg, sőt tovább részletezték. Eszerint nem egy-, hanem kétszagos képzés lesz, tehát az említett öt világnyelvből kettőt-kettőt kell párosítani a hallgatóknak. Pedagógusdiplomát ezzel a háromszemintendős képzéssel nem lehet megszerezni, de annak egyetemi kiegészítésére lehetőséget teremtenek majd. Tekintettel azonban az épület átadásának illetve átalakításának várható elhúzódására, lehetséges, hogy az idén még nem, csak 1991 szeptemberében indul meg az oktatás. Ha meg addig elkezdődik, akkor olyanokat vesznek fel, akik az említett nyelvszakokra máshová jelentkeztek, jó felvételi eredményt értek el, de nem fértek be. f. d.

Glatz Ferenc ködbe keveredett

Több mint egyórás kérésrel kezdődött a Parlament kulturális bizottságának kétnaposra tervezett ülése szerdán Kaposváron, mivel a tervezett előadó, Glatz Ferenc művelődési miniszter ködbe keveredett Graz környékén. A kérés miatt a beígért interjúkra nem maradt idő, így a folyosón rögtönzött, álló sajtótájékoztatóval kellett beérnünk. Hangyál Jánossal, a Pécsi Rádió munkatársával az érettségi tételek körül kialakult indulatokról kezdtük a minisztert.

– A novemberi minisztériumi értekezleten mi együtt tárgyaltuk az érettségi és a felvételi rendszert.

A döntés abból indult ki, hogy nem lehet egyszerre kitenni a tizenhét éves gyerekeket az év végi hajrának, az érettséginek és a felvételi vizsgának. Ezért úgy határoztunk, hogy a következő években az egységes érettségi, mint államilag hitelesített és azonos vizsga kerüljön bevezetésre. Ugyanakkor foglalkoztunk azzal, hogy a felvételi rendszerrel meg kell szüntetni a kötelező országos normatívát, és az egyetemi autonómiára kell bízni, hogy milyen feltételeket szab. Úgy véltük, nem állíthatjuk a gyerekeket olyan helyzet elé, hogy nem tudják az érettséginek és a felvételin várható kérdéseket. Ezért történt az a döntés, hogy ne csak a témaköröket kapják meg, illetve ne csak a húzáskor ismerjék meg a feladatot, hanem már februárban, konkrét tételek formájában. Arról is határoztunk, hogy ezeket a tételeket meg kell küldeni az egyetemeknek is; tudják meg, a gyermekek milyen tételrendszer alapján készültek február óta. Így a tanuló előre tudja, mit kérdeznek tőle az érettséginek, és milyen körben faggatják majd a felvételin.

– Valószínűleg ezekkel a célokkal senki sem vitatkozik. A váratlan bejelentés, a szakmai hibák mégis felborították a kedélyeket.

– Igen, ez a probléma másik oldala, hogy a kivitelezés milyenre sikerült. November 17-e óta lett volna elég ideje az Országos Pedagógiai Intézetnek és a minisztériumi apparátusnak, hogy ezt a problémát megoldja. Hogy miért nem így történt, azt meg fogjuk vizsgálni. En a minisztériumi értekezleten is leszögeztem, hogy a gyermek érdeke az első számú, most is ehhez tartjuk magunkat. Ugyanakkor helytelennek tartom, hogy most itt az érettségi körül politikai mellékcsatározások, egyéni indulatok, szimpátiák, antipátiák jelennek meg. Pénteken mindezt minisztériumi értekezlet keretében megvizsgáljuk, és döntünk a teendőkről.

– Mi lesz azokkal a pedagógusokkal, akik a hírek szerint megtagadják majd az érettségi végrehajtását?

– Az ilyen bejelentésekről természetesen megvan az egyéni véleményem, de addig nem szoktam nyilatkozni, amíg a kérdéseket nem viszem szakemberek elé. Az egy másik kérdés, hogy a miniszteri értekezlet nem tud olyan döntést hozni, amelyik a legkülönbözőbb politikai csoportokba szerveződő pedagógusokat egyformán kielégítené. Természetesen a konszenzusra mindenképpen törekedni kell, és a legmegfelelőbb döntést kell hozni.

– A TV2 hétfői Napzárta műsorában Pokorni Zoltán, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének képviselője kijelentette, hogy a minisztérium a nyilvánosság felhasználásával politikai nyereszkesedést folytat a diákok, a tanárok és a szülők bérére. Mit szól ehhez a vádhoz?

– Engedjék meg, hogy ne minősítsem ezt a véleményt. Úgy gondolom, nagyon egyszerű volna visszautasítani. Arról sem akarok bővebben beszélni, hogy az ilyen vád engem mint történészt a magyar történelem egy bizonyos korszakában elhangzó vádaskodásokra emlékeztet.

Békés MDF-tüntetés Nagykanizsán

Tegnap délután 16.30 órai kezdésre Nagykanizsán az MDF helyi szervezete rokonszenvtüntetést szervezett a dél-zalai város központjában lévő Szabadság téri tanácsháza előtt, a sörgyár jövőjéért.

A szervezők több ezer résztvevőre számítottak, s abban, hogy csak néhány százan jelentek meg a demonstráción, főleg az játszott közre, hogy a megyei lap előző napi számában – tévedés (?) folytán másnapra, péntekre propagálta a tüntetést.

Az előzményekhez szorosan kapcsolódik, hogy miután a vállalat felsőbb vezetése elmulasztotta a vállalati kollektíva előtt a kételyeket eloszlató tájékoztatást, – a Nagykanizsai Sörgyár kilenc műszaki-gazdasági vezetője – főleg főosztályvezetők és osztályvezetők – nyílt levélben figyelemfelhívással fordult Zala megye főügyéséhez, tanácselnökéhez és a rendőrfőkapitányához, kérve őket arra, hogy a dolgozók részéről megnyil-

vánuló, a körükben fizikailag és szellemileg bénító légkört okozó különböző vádaskodások tisztázását vállalják magukra.

Zala megye három vezető tisztségviselője közölte, hogy „a Nagykanizsai Sörgyárat az Országgyűlés 1990. január 31-én államigazgatási irányítás alá helyezte. A Nagykanizsai Sörgyár, mint államigazgatási irányítású vállalat felügyeletét a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium látja el. Ennek megfelelően a minisztérium államtitkárát felügyeleti vizsgálat folytatására kértük fel.” „...A vizsgálatok eredményéről a bejelentést tevőket és a közvéleményt a Zalai Hírlap útján tájékoztatni fogjuk.”

Nos, visszatérve a tegnapi demonstrációra: vagy két tucat táblát szorongattak a résztvevők a kezükben

ilyen feliratokkal: „Sörben még nincs igazság!” „A Sörgyár maradjon a miénk!” „Vizsgálatot, de tisztát!” „Miénk a gyár, kié a haszon?”

Az előszónok Tarnóczy Attila, az MDF helyi országgyűlési képviselő-jelöltje volt. – Köszönöm, hogy eljöttetek, hogy itt vannak, hogy számítanak ránk. A kilenc sörgyári vezető érdekében szolidaritást kell vállalnunk, akiket a felmondás veszélye fenyeget. Ügyüket védenünk kell, meg kell őket erősítenünk állásukban. Az igazságnak, a közérdeknek diadalmaskodni kell – mondotta többek között.

Csengey Dénes az MDF országos elnökségének tagja így vélekedett: – Tisztelt kanizsai polgárok! Ezt az országot elvették tőlünk, a magyar néptől, Sztálin és Rákosi tanítványai. Mi vissza akarjuk szerezni a haza tulajdonjogát. Egyes kommunista érzelmű

urak, vállalati vezetők és menedzserek a vagyont és a hatalmat továbbra is kezükben akarják tartani, a piacgazdaság égisse alatt. Ezt a magyar nép nem fogja megengedni, s nem engedi ezt a kilenc fiatal sörgyári vezető sem, akik felléptek a zsarnokság ellen.

A „kilencek” nevében Bali Ferenc műszaki főosztályvezető szólt az egyre szaporodó tömeghez:

– Mi nem akarunk személyeskedni, mi a vállalat, a dolgozók jövőjéért harcolunk. Nekünk sokkal jobb lenne, ha a vállalat teljes eladása helyett egy 45%-os részesedési aránnyal vegyesvállalati formában dolgozhatunk. Eddigi eredményeinket, további fejlődésünket nem akarjuk eljátszani. Egészséges, tiszta alapokon nyugvó vállalati formát akarunk, – békességben, nyugalomban dolgozva. A békés demonstráció Csengey Dénes zárszavával ért véget.

Tihanyi István

Szabad Demokraták kényes kérdésekről

Árstop?

Világkiállítás?

'47-es földtulajdon?

Lapunk február 17-én részleteket közölt az SZDSZ gazdasági programjából. Rövidített, röplapszerű változatban ezt egy nappal korábban adta az újságírók kezébe Kis János és Tölgyessy Péter, az SZDSZ két ügyvivője. Felszólalt a sajtótájékoztatóon Soós Károly Attila, az ellenzéki párt egyik gazdasági szakértője is. Most összefoglaljuk, ami néhány különösen fontos gazdasági vagy politikai kérdésről elhangzott.

ÁRSTOP? A Szabad Demokraták nem értenek egyet az MDF-nek azzal az elgondolásával, amit Csengey Dénes fejtett ki az árak befagyasztásáról (más kérdés, hogy az MDF egyik gazdasági szakértője is elutasította ezt a Magyar Hírlapban). Az árstop általános áruhiányt idézne elő, amellett a céljával ellentétben maga is inflációgerjesztő tényező lenne, amikor pedig feloldandák, ugrásszerű drágulás következne be.

MUNKANÉLKÜLISÉG Az inflációt nem lehet megfékezni a teljes foglalkoztatottság fenntartása mellett. A hatékony válságkezelési program az eddig a hanyatlás következtében létező és burkolt munkanélküliséget ugyan nyitotta, de kezelhetővé teszi egy immár kibontakozásnak induló piacgazdaságban. Minthogy a tartósan veszteséges vállalatok költségvetési támogatását nem egy csapásra kívánják megszüntetni, a munkanélküliség várhatólag nemigen haladja majd meg

a százazret, de ezt már az idén elérheti. A munkanélküliek gondozásában és a probléma rendezésében szerepet kell kapniuk a kiépítendő helyi önkormányzatoknak is.

A NEMZETI VAGYON KIÁRUSÍTÁSA? A Szabad Demokraták tárgyalni kívánnak a külfölddel szembeni államadósságok átváltásáról magyar vállalati részvényekre. Ez nem a nemzeti vagyon kiárusítását jelentené, amint a külföldi működő tőke más formák közti bevonása sem. A nemzeti vagyont már kiárusították, amikor a 21 milliárd dolláros bruttó adósságot felhalmozták. (A magyar vállalatok tőkéje körülbelül ennyire rüg együttvéve.) Ha ennek egy része itthon marad, termelő tőkév alakul át, és az ország fizetőképessége megszilárdul, akkor iparunk gyorsabban modernizálódhat.

PRIVATIZÁCIÓ Az SZDSZ olyan gazdaságot akar, amelyben a magántulajdon különböző formái vannak túlsúlyban. A Szabad Demokraták nem fékezni, hanem gyorsítani kívánják az állami vállalatok magánkézbe juttatását.

KONVERTIBILIS FORINT Ez nem köthető előre megszabott határnaphoz: az inflációellenes intézkedések és a liberalizálás (vagyis a tényleges piaci viszonyok kialakításának) függvénye. Megvalósításához nem okvetlenül szükséges a forint jelentős leértékelése.

VILÁGKIÁLLÍTÁS Megrendezéséről el kell állni. Erre a jogi lehetőség is megvan, mert egy éven belül elfogadják visszalépésünket. Erre legalább két igen nyomós okunk van: nincs elég tőkénk (az idei költségvetésben egy fillért sem irányoztak elő rá, noha máris milliárdok folyósítása lenne esedékes), másrészt az infrastruktúra szintjére és építőiparunk helyzetére tekintettel lehetetlen elvégezni a szükséges fejlesztéseket, illetve építkezéseket az adott szűk határidőre. Külföldi építőipari vállalatok foglalkoztatása viszont eladósodásunkat fokozná.

FÖLDKÉRDÉS Szabaddá kell tenni a föld adás-vételét, hogy a nagygazdaságok megválhassanak fölös termőterületeiktől, az önállóan gazdálkodni kívánó családok pedig földhöz juthassanak. Akinek a nevében föld van a közönsben, korlátozás nélkül kaphassa vissza. A kollektivizált föld utolsó jogos tulajdonosa vagy annak örököse a korabeli kisajátítási árak megfelelő összeg fejében igényelhesse vissza birtokát, ha maga kívánja művelni. Nem tekinthető azonos módon jogosultaknak azok az örökösök, akik végleg elhagyták a mezőgazdaságot. Nem igazságos és nem is célszerű, ha a mezőgazdaság a nem is falun élő járadékosok tömegét lenne kénytelen eltartani. A földvásárlás mellett legyen mód a föld bérbeadására is. Ahol a nagyüzem gazdaságos, maradjon meg a térszék. Gazdálkodó egységeik

legyenek önállóak, akár saját földön, akár szerződéses területen gazdálkodnak.

A Szabad Demokraták erős magántulajdon akarnak a mezőgazdaságban is, de kivihetetlennek tartják a két kisgazdapártnak azt az elgondolását, hogy vissza kell állítani az 1947-es földtulajdon-viszonyokat.

PÁRTKOALÍCIÓ - DE KIVEL? Kis János szerint reális esélye van annak, hogy a választások után az SZDSZ-nek kormányzati felelősséget kell vállalnia. A párt csak természetes szövetségeseivel kíván koalíciót alkotni. Ami a Magyar Demokrata Fórumot illeti, egy vele alkotandó pártszövetség csak kényszerhelyzet műve lehetne. Az SZDSZ nem folytat koalíciós tárgyalásokat az MDF-fel. Az SZDSZ természetes szövetségeseinek tekinti a FIDESZ-t, továbbá a kisgazdapártokat és az MSZDP-t (ez utóbbival nézeteltérései vannak a hivatalos szakszervezetek megítélésében: az SZDSZ ezek helyett független szakszervezeteket tart kívánatosnak).

Az SZDSZ „Van kiút” címmel közzétett programja a gazdasági feléledésre természetesen nemcsak röplapszerűen készült el, hanem részletes kidolgozásra is került. Összhangban van azzal a „kék könyvvel”, mely még 1988 végén jelent meg, és az SZDSZ átfogó (bár azóta részben meghaladott) programját tartalmazta. A most ismertett gazdasági programot rövidített változatban juttatják el a választópolgárok tízezeire.

G. Gy.

Rubeles „piacra”
dolláros baromfiexport

A szűkebb szakmai sajtó közölte: magyar baromfiipari termékeket vásárol újabb dollárért a Szovjetunió és Románia. Az üzlet létrejöttéről Jásdi István, a HUNGAVIS Külkereskedelmi Közös Vállalat vezérigazgatója nyilatkozik.

A hosszú lejáratú államközi szerződésben ez évre még valamivel több mint 100 ezer tonna baromfiexportot irányoztak elő a Szovjetunióba. A kivittelt lehetőségek az utóbbi években szűkültek: a kereskedelmi hatóság 1990-re már csupán 48 ezer tonna szállítással számolt erre a piacra. A HUNGAVIS képviselői azzal ütköztek le tárgyalni a szovjet Prodtorg Külkereskedelmi Vállalattal, hogy erre a mennyiségre megkötik a szerződést. A szovjet féllel azonban a csirke árban nem tudtak megegyezni, csak az egyéb baromfifajok árban jött létre megállapodás. Arra a magyar ajánlatra viszont, hogy dollárért vásároljanak tőlünk csirkét, kedvező választ érkezett. Így született meg az egyezség arról, hogy 27 ezer tonna csirkehúst vesz a szovjet partner dollárért az első félévben, és 24 ezer tonna pulyka-, kacsa- és libahúst vásárol rubelért. Hasonló üzlet kötött a vállalat a román Prodexport céggel, amely 5 ezer tonna baromfiexportot vesz át tőlünk ugyan csak keményvalutáért az első félévben.

Szerződésszegés, avagy:

Kísérlet TIGÁZ-módra...?

Ki figyel oda e történelmi napokban az apró vadhajításokra... Úgy tűnik – időnként – ez még jó is. Eltereli a lakosság figyelmét más, fontosabb problémákról. Így esett ez a kamatadó esetében; most jön a személygépkocsik – 1982-ben a benzín árba kalkulált! – biztosítási díjának újbóli bevezetése... Szem előtt tartva a gazdaságosság szentségét az állampolgárok érdekei helyett? A nagy lehetőségek reményében szerződésszegések is történnek. Igaz, ezek is magyarázatok...

A TIGÁZ salgótarjáni üzemigazgatósága is csatlakozott a „meglepő” cégek, szervezetek sorába. Február elején a TIGÁZ szakembere természetes egyszerűséggel kopogtatott be a gyanútlan fogyasztó lakásába.

– Fogyasztói ellenőrzést tartunk! – közölte. Majd elkészítette a nyomtatványokat. Az egyik a munka elvégzését dokumentálta, a másik... a következőkről értesíti a fogyasztót:

„A mai napon elvégzett fogyasztói ellenőrzéstől, szükség esetén javítástól számított 30 nappal felmondjuk a TIGÁZ Vállalat és a t. Fogyasztó között kísérleti jelleggel megkötött átalánydíjas javítási szerződést. (...)

A szerződés felmondását az indokolja, hogy a megállapított díjtételek a mai gazdasági körülmények között nem fedezik a vállalatunk kiadását. A vállalat javító, szolgáltató tevékenysége időközben szabadáras kategóriába került, és az általunk nyújtott szolgáltatás a t. Fogyasztó ellenszolgáltatása nem áll arányban.”

Ez ám a rugalmas alkalmazkodás a megváltozott körülményekhez! A fogyasztó még örülhet is, mert ezért az – utolsó baráti – vizsgálódásért nem kellett fizetnie. „Ezt a munkát még az átalánydíjas szerződés keretében elvégeztük.” – üzeni a stencilezett lapon a TIGÁZ.

Egyoldalú szerződésszegés...? – kérdezhetné bárki. Ám a tájékoztató leszögezi: „kísérletről” volt szó. Ennek ugyan ellentmond, hogy van olyan fogyasztó, akivel 1976-tól kísérleteztek. Akkortájt nyilván nem volt ráfizetéses a „játék” a TIGÁZ-nak. De legalábbis figyelembe vettek bizonyos szociális szempontokat, amit ma nem akarnak magukra vállalni. Elvégre szabad az ár! Persze, nem most akarnak megszabadulni a lakosság szerződött részétől. Erre volt már példa 1984-ben.

Az akkori üzemigazgató levelében nem tesz említést „kísérletről”. „Átalánydíjas szerződés felmondásának visszavonásáról” szól, megjegyezve, hogy „a szerződés általános feltételeit és az átalánydíj összegét – megfelelő árelemzések és árvivágyás után – 1984 év folyamán módosítani kívánjuk. A szerződés módosítására vonatkozó ajánlatunkat kellő időben el fogjuk juttatni Ön részére. Ezt hívták korrekciós ügyintézésnek. És hívnák ma is... (Gáspár István Gábor)

Hol gyártjuk
a Suzukit?

Hol építik fel a Suzuki Swift személygépkocsik összeszerelésére alkalmas magyarországi üzem? Hetek óta ez a kérdés foglalkoztatja Esztergom vezetőit, lakosságát.

Ez év januárjában ugyanis, amikor megalakították a Suzuki személygépkocsi gyártására a magyar-japán vegyes vállalatot, abban is megállapodtak, hogy Esztergomban építik fel az ötajtós, 1000 és 1300 köbcentiméteres motorral ellátott autók összeszereléséhez szükséges új üzemcsarnokot. Az esztergomiak nagy örömmel fogadták a hírt, hiszen az új gyár létesítése jó munkalehetőséget biztosítana a munkahelygonddal küszködő városban.

A Komárom-Esztergom megyeiek viszont most aggodalommal figyelik az újabb fejleményeket, mert bizonytalanra vált a Suzuki gyár Esztergomba történő telepítése. Ugyanis újabb városok – például Pécs, Székesfehérvár és Dunaujváros – versenyeznek a Suzuki gyár letelepítésének jogáért.

Az Autókoncern Rt. vezetői gondos mérlegelés után várhatóan márciusban döntenek arról, hogy melyik város kapja meg a kétségtelenül sok előnnyel járó gyárépítés jogát.

Gazdaságpolitikai rovatunkat
szponzorálja az
M&M Szoftverház Kft.

Pártok a felelősségről V.

Még a csendes forradalmakban sem bújhatnak el a felelősök!

Interjú dr. Bíró Ferencsel, az MDF képviselőjelöltjével

A magyar politikai, gazdasági és erkölcsi élet a szakadék szélén áll. Köz hely, mégis le kell írnom, mert a felelősség kérdését firtatom. Valakik ide juttatták, valakik ide juttattak bennünket! Elégséges-e pusztán megnevezni a felelősöket vagy ennél tovább kell lépni? A Demokrata Fórum egy nemrégiben lezajlott sajtótájékoztatóján a tehetség, a tisztesség és az igazság forradalmát hirdette meg. Kifogásolta az állami vagyon átmenetét magánkezekbe, s követelte a veszteséges vállalatok mielőbbi fokozatos megszüntetését. A felelőtlen gazdálkodás, a nemzeti vagyon eltékozlása ellen emelt szót. Szükséges-e, s ha igen, milyen módon lehet rendezni a felelősség kérdését?

– A Magyar társadalom a rendszerváltással, s ezt megelőzően is olyan helyzetbe került, amely a népek azt a jogos kívánságát hozta magával, hogy nevezzük meg a felelősöket mind az államadosságért, mind pedig az elkövetett egyéb gazdasági és politikai bűnökért.

Azonban tudni kell, hogy a lassú, csendes forradalmaknak – mint amilyen ma hazánkban is lejátszódik – kétségtelen előnye, hogy nem drasztikus úton történik a rendszerváltás és nem tapad hozzá vér. A felelősség kérdését sem rendezik törvénytelenül. Ám az ilyen csendes, vér nélküli és lassú forradalom lehetőséget ad arra is, hogy a felelősök elbújjanak, s átmentsék hatalmukat. S egy részük át is tudja. Az MDF álláspontja, hogy a felelősség kérdését mindenképpen tisztázni kell, mégpedig nem olyan módon, ahogy azt az MSZP óhajta, mert hiszen itt nem csak öt felelőst lehet megnevezni, hanem ennél lényegesen többet. Amikor a II. világháború felelőségének kérdése felvetődött, akkor mindenki állandóan felfelé mutatott, egészen Adolf Hitlerig. Gyakorlatilag most is ez játszódik le és sokan úgy akarnak a felelősség alól kibújni, hogy a rendszer volt hibás s végül is Sztálinig vezetnek vissza a bűnöket. Ez a probléma, s nehéz meghatározni, kik az igazi bűnösök. Hiszen valóban sokan megmagyarázhatják, hogy a rendszer hibájából kellett ezt vagy azt cselekedniük. De itt felvetődik egy morális kérdés. Vajon megteheti-e bárki is, hogy ne gondolkozzon el azon, amit cselekszik az bűnös és erkölcstelen. Itt célszerű Aczél György felelőségére, aki arra hivatkozik, hogy ő reformer volt. Hiszen a Kádár-korszakban, amikor más szocialista országokban a kommunista diktatúrák nyílt eszközökkel harcoltak az ellenzék és a más-ként gondolkodók ellen, ő szalonképes eszközöket vezetett be, sokkal demokratikusabb módszereket alkalmazott. Persze, ezt lehet mondani. De ugyanakkor micsoda erkölcsi kárt okozott azoknak a művészeknek, íróknak, köl-

tőknek, akik ennek a hálójában vergődve értékes alkotások helyett agyoncenzúrázott művekkel léphettek színre, vagy éppenséggel hosszú hallgatásra ítélték őket. Kérdés, hogy van-e, (volt-e) bárkinek is joga egyetemes emberi értékeket gátolni, blokkolni azon a címen, hogy az a legszalonszerűbb módon történik (történt)? Véleményem szerint nincs. S továbbcsöve a gondolatot, rosszra és bűnre senki nem kötelezhető. Ha önként vállalja, akkor is bűnös valamilyen módon. Természetesen, ennek ellenére az elmondottak nem jelentik azt, hogy a Magyar Demokrata Fórumnak az az álláspontja, hogy mindenkit, aki valamilyen pozíciót betöltött, felelősségre kell vonni. Ha bizonyíthatóan nem tapad a kezéhez vér és nem követett el olyan gazdasági bűncselekményt, amely az országot ebbe a lehetetlen helyzetbe hozta, nem kell és nem szabad felelősségre vonni!

Sőt! Az MDF a felelősség kérdését nem tekinti elsődlegesnek! Mert ha az ellenzék – s köztük a Demokrata Fórum – olyan pozícióba kerül, hogy kormányozhat, ennél százszor fontosabb és égetőbb feladatok várnak megoldásra! De ugyanakkor ezt is meg kell tenni, mert ez a társadalom jogos elvárása. Ám a folyamatnak nem szabad boszorkányüldözéssé fajulnia! Mi nem akarunk egy McCarthy-féle kommunistaellenes hangulatot és hisztériát kelteni az országban, gátlástalanul megnevezve minden kommunistát, függetlenül, hogy gerinctelen ember-e vagy csak véletlenül sodródott a mozgalomba. Senkit nem akarunk jogtalanul felelősségre vonni vagy méltánytalanul más pozícióba kényszeríteni.

– Hasonlóan a többi ellenzéki pártokhoz, az MDF is ragaszkodik a törvényes úthoz?

– Igen. Tisztességgel ez a kérdés csakis jogi keretek között rendezhető. Persze, nehéz lesz kideríteni a bűncselekményeket. Csak egy egyszerű példát mondok. A külkereskedők, kihasználva azt a helyzetet, hogy ők tárgyalnak, nagyon sokszor a saját zsebükre is rosszabb minőségű árut vásároltak Nyugaton, mert ezért csúsópénzeket kaptak. Ez nyilvánvalóan gazdasági bűncselekmény és visszaélés. Ám sajnos, ezekre nehéz fényt deríteni. A 21 milliárd bruttó adósságból 1–2 milliárd zsebbe vándorolt – ezt ma több gazdaságpolitikus állítja – mégis nehéz lesz a nyomára jutni, hiszen a nyugati banktitok és a személyek megnevezése körül is nagy a homály és nehezen kibogozhatók a szálak. De ezen is majd valahogy el kell indulni. Vizsgálóbizottságoknak kell ezeket a kérdéseket tisztázniuk. S ha bebizonyosodik a felelősség, s jogi értelem-

ben valaki felelősségre vonható, akkor meg kell történnie a bírósági felelősségrevonásnak.

– Mi a helyzet a gazdasági és államigazgatási vezetőkkel?

– Őket nem azért kell esetleg lecserélni, mert MSZMP tagok voltak. Félreértés ne essék! Ezt majd ők mondják, hogy párttagságuk miatt állították félre őket. Nem. Azokat kell megfosztani funkcióiktól, akik kis stílusú, pitiánerek voltak, akik nem értettek ahhoz, amit rájuk bízta. Alapvető érdeke minden cégnek, hogy az ilyen emberektől megszabaduljon. Ne a kontraszelekció, a „jó elvtárság” révén hatalomra kerültek uralkodjanak az értelmeseke felett. Mert eddig aki egy kicsit értelmesebb volt és kilógott a sorból, rögtön lenyesték vagy visszaszorították. Az volt az ember érdeke, hogy fékezze magát, ténykedése ne hogy szemet szúrjon valakinek, mert elküldték. Senki nem lehetett okosabb a főnökénél!

Ugyanez igaz az államigazgatásra is! A megyei tanács elnökétől kezdve a városi tanács elnökéig minden posztra csak „jó elvtárs” kerülhetett. Az apparátusban azonban dolgoznak tisztességes, jó szakemberek is. Az ilyeneknek – legyen akár osztályvezető – nem kell szoronganiuk, hogy tisztogatás áldozatául esnek! Mert rájuk szükség van. Képzeld el az ellenzék helyzetét, ha mindent szét akarna dúlni; szakapparátust, szakhálózatot, minisztériumot! Ugyanabba a hibába esne, mint a kommunisták. S ezt mi semmiképpen sem akarjuk!

Cseke Hajnalka

A népellenes bűncselekmény nem évül el

Az SZDSZ Somogy megyei szervezetei bemutatják az egyéni választókerületekben induló jelöltjeiket a saját munkatársainak a megyei tanács tárgyalójában. A jelöltek részletesen kifejtették egyéni programjukat és szövegezték a szervezet országos programjának főbb részeit. Egy, a várható elszámoltatást firtató kérdésre válaszolva Pogány Gábor kaposvári múzeumigazgató helyettes, a II. számú választókerület jelöltje elmondta, hogy nem kívánják módosítani a bűncselekmények eddig megszabott elévülési idejét, tudomásul veszik, hogy az új büntető törvények visszamenőleg nem alkalmazhatók, ugyanakkor szerinte el még az országban néhány olyan személy, akire érvényes a Nürnbergben megfogalmazott népellenes bűncselekmény kategória, amely nem évül el sohasem.

–ffy–

A forradalom közös

BETELJESEDETT

A jövőbe nézni ma igen nehéz és felelős tett. Meghatározni bizonyos irányokat – szinte lehetetlen. Akkor mi a feladat? – kérdezhetnénk. Csúpan annyi, hogy a történelem által adott lehetőségeket vigyázzuk, ne játsszuk el.

Új megvilágításba került minden, újra kell viszonyítanunk történelmünket. Nem lehetünk immár „csak” magyarok. Magyar hagyományokkal és magyar nyelvvvel rendelkező európai polgárokra kell lennünk, s ez a legnehezebb feladat. Bajaink, feladataink közössé váltak. Az eddig elnyomott „Kelet-Európa” ma fellélegzik, s olyan távlatokat lát, melyek pillanatnyilag fel-foghatatlanok.

A Románia szabadságáért harcoló testvéreink – románok, magyarok, szerbek, szászok – áldozatából mi is kivettük és kivesszük részünket. S nem valamiféle „Trianonosztalgia” vagy „miénk volt...” elmélet szellemében, hanem mert megvilágosodott előttünk, hogy a karácsonyi éjszaka sugallta szeretet és összefogás nélkül mindnyájan az enyészetnek adjuk múltunkat, jövőnket, jelenünket. Felébredt mindannyiunkban az elnyomtatás elleni küzdelem vágya, az, hogy ezredéves közös múltunk nem törölhető ki génjeinkből, történelmünkben.

Ami tegnap vérző sebként élt bennünk, ma múlt és történelem. Értékelhetjük bárhogyan, a jövő teljesen más aspektusokat ad. Trianon fájdalma ma már nem a mi fájdalmunk. Trianon nekünk annyi, mint néhány évi szenvedés, mely tiszta és boldog jövőt ígér.

Számunkra ma teljesen mindegy, hogy ki hány esztendeje él Románia földjén. A lényeg az együttélés békesége, testvérisége. Ma az hazaáruló, aki – akár itt, akár ott – gyűlöletet szít. Hatalmas lépést tettünk meg karácsony napjaiban együtt, az egyesült „Közép-Kelet-Európa” érdekében.

A szenvedés bölcsésé teszi az embert. Íme, igazolódni látszik napjainkban e tézis. Mert a kommunista hatalmak által elnyomott népeket még egyszer nem sikerülhet egymás ellen uszítani.

Nincs román, magyar, lengyel, NDK, bolgár forradalom. Egy forradalmat vív minden nemzet e vén földrészt keleti és középső táján. S ha hagyunk egyet is elbukatni, a magunké bukkik el. Ha egy nép ellen szítunk gyűlöletet, magunk ellen tesszük. 1848 szelleme beérett. Sok vér öntözte e gyümölcs fáját, de nem hasztalanul. A vérrel kivívott szabadság visszavonhatatlan, s csak azok tudják tönkretenni, akik megszerzték. A felelősség ezért nagy és közös!

A nagy és közös Nyugat pedig mélyen meghajolhat Kelet előtt, előttünk, akik segítség nélkül vívtuk meg harcunkat, szerztük meg szabadságunkat. Azaz hogy mégse. Hiszen Temesvárott egy tragikus alkalommal felcsendült egy ének: – „Pöröly Uram perliómmel!” –

(stoffán)

„Magam sem láttam még együtt hat és félszáz ezer forintot!”

Franka Tibor felajánlotta...

– Más nyomorúságából gazdagodni?! – válaszol kérdésemre kérdéssel Franka Tibor, amikor az erdélyi menekültek támogatására tett – és a Magyar Vöröskereszt közvetítésére bízott – nagyszűz felajánlás indítékai felől faggatom. Nevezetesen arra céloz, hogy a pénzt éppen Erdélyről írott könyve „hozta a konyhára”...

– Nyilván a romániai viszonyok mélyebb ismerete is alapmoitvumnak számít, hisz – úgy tudom, a későbbi dömpinget megelőzve –, elsőként jelent meg a „Most jöttem Erdélyből”...

– Itt mindjárt apróbb kiigazítást kell tenni: kötetem kifejezetten első volt a sorban! Hogy – Kende Péter után – mégis csak másodikként jelenhetett meg, azt – az MSZMP KB-ban működő –, a nemzetiségi kérdések akkori felelősének „köszönhetem”. Ő volt az ugyanis, aki napokra visszatartotta az enyémet. Érzésem szerint azért, hogy csak a másik könyv után láthasson napvilágot!

– Vannak erre nézve bizonyítékok?!

– A Kiadói Főigazgatóság munkatársa – akinek nevét nem adom ki – közölte velem, hogy „telefont kapott a KB-ból”. Méghozzá, az említett „felelős” egyik beosztottjától – akinek a nevét szintén ismerem –, hogy holmi kifogások merültek fel a nála lévő könyvem kéziratával kapcsolatban. Például az egyház szerepének kiemelése minősült kissé „erősnek”... Nos, a kérdés érdemi részére visszatérve: egyfajta – mind érzelmi, mind értelmi alapon megélt – szolidaritás készített adakozásra. Ráadásul még néhány felismerés, melyre a hazánk jelen határain kívül, illetve belül élő magyarok sorsának összehasonlítása során jutottam. Például az, hogy a magyarországi és – történetesen – az erdélyi magyarok szabadságvágya: azonos mértékű. Mindössze helyzetünk különbözik.

Szélesítve a kört: a magyarság Kelet-Európa szerte többé-kevésbé kiszolgáltatott helyzetben van. Tancsics írta 1847-ben, hogy megannyi csapás ellenére, mégis fennmaradtunk. És fenn is maradunk, hacsak önmagunk meg nem gyilkoljuk magunkat. Nos, minket gyakran idegen hatalmak uszítottak össze, és – miközben hófehér kesztyűjük makulátlan világát, magyarral ölették a magyart! Hogy fennmaradhassunk, elsősorban tehát – mind számban, mind szellemben és kenyérben egyaránt – magunknak kell erősödnünk! Mindebből következik, hogy az erdélyi magyarok támogatásával: saját magunkon is segítünk...

– Végül – ám távolról sem utolsó sorban – bizonyára minden olvasóban ágaskodik a kérdés: vajon milyen anyagi körülmények között él az, aki ma hat és félszáz ezer forintot – bármely nemes célra is – felajánl?!

– Ime, néhány ellenőrizhető adatot! Családi állapotom: nős, három fiúgyermek apja vagyok. Hatvanegynéhány négyzetméteren lakom egy újpesti panelházban. Felajánlásom megtételekor 3 éves Skodám volt, havi nettóm 10 000 forint. Hozzáteszem – bár nem mentség –, a valóságban sosem láttam még együtt ennyi pénzt! Amikor a felajánlásról otthon szó esett, egyik fiam megállapította: „Apu, mi teljesen legatyásodunk!” Azt válaszoltam, hogy azért remélem, fiam, ettől neked nem jut kevesebb, mint eddig! Meg kell mondjam, csodálkozom rajta, hogy ugyanezen témában könyvet író kollégáim egyike sem szánta el magát hasonló lépésre! Ok tudják, miért?! Egyébként azóta is ugyanott lakom, ahol eddig, és gyakran van nálunk reggelire tepertő. Ezzel együtt „Behívtattak” című könyvem bevételéből a politikai üldözött, kisnyugdíjas, beteg újságíró kollégáknak juttatok... Hogy sportot űzők az adakozásból? Lehet! És mindaddig rajthoz is állok, amíg én adhatok!

Albrecht Gyula

Bundázott-e az ÁPISZ?

Hogyan kellene privatizálni!

A jelenlegi privatizációs folyamatok egyik fő jellemzője, hogy a hazai polgárság, a belföldi vállalkozók, pénzemberek lényegében ki vannak zárva az állami vagyon potenciális vásárlói köréből. Szintén jellemző tünet, hogy a többtelephelyes nagyvállalatok, az állami monopóliumok és a kereskedelmi-vendéglátóipari vállalatok szervezeti decentralizáció nélkül alakulnak át gazdasági társaságokká. Ez a folyamat piac- és versenyellenes, hiszen a piaci szereplők száma nem nő, holott több ezer önálló vállalkozás jöhetne létre a nagy szervezetek felbontásával, a vendéglők, a kereskedelmi egységek önállóodásával. Nem beszélve arról, hogy az ÁPISZ-boltok, a vendéglők, kisebb kereskedelmi egységek megvásárlására fizetőképesség mutatkozik. Azok a magánvállalkozók, üzletemberek akik nyugati kocsikat, lakásingatlanokat vásárolnak, kellő tőkével rendelkeznek a boltok, üzletek magánkézbeviteléhez. A harmadik fő jellemző, hogy a külföldi tőkebefektetések közgazdasági-pénzügyi differenciált szabályozása teljesen hiányzik. Ha a mostani privatizációs tendenciák folytatódnak, könnyen elérhetjük, hogy a jelenlegi működő tőke import következményeként súlyos nettó devizavesztéseket szenvedünk el, vagyis a jelentős adókedvezménytel megtermelt profitot a külföldiek devizában kiviszik az országból. Negyedik jellemzőként sorolható fel, hogy a spontán privatizáció zártkörű, nem versenytárgyalásos, ezért magába hordozza a súlyos korrupciók, visszaélések lehetőségét. Jó példa erre a Hungarhotels vállalat esete, a cég vezetői a 300 millió \$-os vételi ajánlatokra nem is válaszoltak, de 150 millió \$-ért elköttyavették a vállalatot. Mellékesen jegyzem meg, hogy az árkülönbség – a 150 millió \$ – az évi hitelkamatadó összegének felel meg. Több ellenzéki párt követelése ellenére mindmáig nincs kormányzati válasz az ÁPISZ bundázó ügyre. Szakértők szerint az ÁPISZ vagyonát mintegy 3 milliárd Ft-ra lehet becsülni, ennek ellenére 750 millió Ft-os könyv szerinti értéken határozták meg, de pénzügyi trükkkel még ezt az összeget is leértékelték. Az egyik külföldi vevő – állítólag – rokoni kapcsolatban áll a vállalat első emberével. A példát sorolhatnánk. Ki felelős mindezekért? Természetesen a Németh-kormány, amely jogi alapot adott az ellenőrizhetetlen piac- és versenyellenes privatizációra. Az MDF már 1989. áprilisában – májusában felhívta a figyelmet ezekre a veszélyekre. Azonban Medgyessy Pétert, Beck Tamást, Sárközy Tamást és a többi kormánytagot nem lehetett meggyőzni arról, hogy téves koncepciókat képviselnek. Sárközy Tamás „állami kereszt tulajdon” elméletének gyakorlati jogba való átültetése már súlyos veszteséget okozott a tulajdoni rendszerváltásnak. Egyébiránt arra kell kötelezni a felelős vezetőket (Beck Tamást, Sárközy Tamást, Medgyessy Pétert, a Hungarhotels, az ÁPISZ, a Fővárosi Édességbolt

stb. vezetőit), hogy saját budai vagy balatoni villájukat olyan pénzügyi feltétellel adják el, mint a már korábban leírt vállalatok esetében. Így a kérdéses ingatlan értékét „0” értékén vegyék számba – mint ÁPISZ-boltokat és a szállodák által elfoglalt ingatlanokat, a villa értékét az építés idején számított bekerülési költség színvonalán határozzák meg, valamint amortizációs (értékcsökkentési) kulcsként 30 évet vegyen figyelembe. Ilyen feltételek mellett – amelyek a kérdéses vállalat eladását jellemezték – az 5 milliós piaci értékű villa legfeljebb 1 milliót ér.

A spontán privatizációs folyamatoknak van egy politikológiai-szociológiai vonzata. Mi ennek a lényege? Az érvényben lévő vállalati törvény a vállalati vezérigazgatókra bízta az állami vállalatokat, így az állami vagyont. E szerint mintegy 15–20 ezer család rendelkezési jogába, kvázi birtokába – úgy bizánci módon – kerül a nemzeti vagyon sorsa. A kommunista rendszer által kitermelt, tulajdon nélküli bér munkás ország változatlan maradna. Egyes politikai pártok – köztük az SZDSZ – a spontán privatizáció fenntartás nélküli támogatásával olyan társadalmi struktúra kialakítását szorgalmazzák, amelyet egy szűk elit határoz meg. A társadalom széles tömegei csupán alkalmazotti-bérmunkás státusban vegetálnak.

Mi a teendő? Az MDF a többszáz-ezer vállalkozó, a mintegy milliós tőketulajdonos polgárság, valamint a széles középréteg kialakítását tartja kívánatosnak. Az MDF tulajdonreform koncepciója is ezt fogalmazza meg. Úgy gondolom, tételesen (törvényjavaslat szinten) meg kell határozni konkrét javaslatunkat. Melyek ezek?

1. Létre kell hozni az állam tulajdonosi jogait képviselő szervezetét, amely az állami vagyont számba veszi és az állam nevében részt vesz a privatizációs folyamatokban. Az állami vagy nemzeti vagyontulajdonosság határozza meg a vagyontulajdonos irányelveket, megbecsüli az állami vagyon iránti fizetőképesség keresletét és annak struktúráját. Az állami vagyontulajdonosság kontrollálja a spontán privatizációs folyamatokat. 2. Készüljön általános privatizációs törvény, amely meghatározza a privatizáció célját, az eladás-vétel eljárási szabályait, a lehetséges kedvezmények mértékét, a vagyontulajdonos kritériumait, a külföldi tulajdon arányát, a hitelakciók általános elveit, a törvényhozó és a végrehajtó hatalom szerepét a privatizáció folyamatában. Célszerű a privatizációs törvényt alkotmányerejű törvényként definiálni, amelynek szellemében önálló törvények születnek az egyes speciális privatizációs eljárásokról. a) Készüljön törvény a többtelephelyes nagyvállalatok, monopóliumok, a kisegységek halmazát magába foglaló

Hável csipkelődne-e a hatalommal?

Az olasz L'ESPRESSO

„A hatalomhoz való fantázia” címmel a '68-as diáklázadások fél Európa falaira írt és terein kiáltott jelszavára utal, amely szép, de esendő, elsősorban egy romantikus és irracionális vágyakozás egy olyan hatalom és kormány után, amely nem rabja a politika fukarságának. Húsz év elteltével ez a talán csak látszólag irracionális vágy megvalósult, de nem Párizsban és a Nyugaton, hanem Kelet-Európában, a diktatúrák által oly sokáig elnyomott országokban. A kultúra igazi győzelme lenne ez? A Kelet-Európában most hatalomra kerültek közül sokan hajthatatlan moralisták voltak ellenzéki korukban, akiknek nem volt más vesztenivalójuk, mint a szabadságuk vagy az életük, de ma, akárcsak az összes hivatalos politikus, a kompromisszumok általi felüloldást, a politika ravaszágának és realizmusának (a fantázia ellentétének)

való áldozatul esést kockáztatják. Vajon Vaclav Hável a prágai várban továbbra is írni fogja-e a hatalomgyakorlás szívébe vágó csipős komédiáit, Barbel Bohley az Új Fórumból tudni fog-e még a hatalomra „Nemet” mondó képet festeni, és Adam Michnik fenn fogja-e tartani erkölcsi értékeken és történelmi kutatásain alapuló szigorú és rendíthetetlen tartását, amely annyira megkülönböztette ellenzéki munkáját, vagy pedig meghajol a lehetséges művészete előtt? A kísérlet még épp hogy az elején van és meglátjuk meddig tart, különösen a fenyegető gazdasági válsággal szemben. Egyelőre jelezni kell egy jelenséget és nem lehet kizárni, hogy az 1989-ben átélt megannyi újdonság után a filozófusok, művészek és költők hatalomra jutása az állam és annak általunk eddig ismert koncepciójának végét is jelentheti.

Veres Péter

vállalatok szervezeti decentralizációjáról, vagyis a monopóliumok feldarabolásának lehetőségéről. A törvény mondja ki, hogy milyen feltételek megléte esetén kell önállósítani az önálló egységeket. Az Állami Vagyonügynökség önálló javaslat és a Kartellhivatal indítványára verseny és piacélenkítés, valamint az állami vagyon eredményes hasznosítása indoklással dönthessen az adott vállalat feldarabolásáról. A törvénynek rendelkezni arról, hogy a dolgozói kollektíva kezdeményezése esetén milyen eljárási menetrend szerint válhatnak ki a gyár-egységek. b) Készüljön törvény az alkalmazotti részvénytulajdonosi program (ESOP) hazai adaptációjáról és eljárási szabályairól. A törvény határozza meg azokat a feltételeket és körülményeket, amelyek esetén az alkalmazottak – kedvezményes hitel segítségével – megvásárolhatják az államtól (Állami Vagyonügynökségtől) a vállalatot, részben vagy egészben. A törvény határozza meg az eljárás szabályait, illetve azt, hogy a dolgozók milyen aránya (többsége) szükséges a vállalat megvásárlásához. Alakítsák ki a szükséges pénzügyi szabályozást, amely meghatározza a nyereségadó-kedvezmény mértékét, valamint a kedvezményes hitel kamatszintjét, illetve a hitelkontingenst. c) Készüljön törvény az állami vállalatok tartós bérbévetelének jogi lehetőségeiről és általános pénzügyi feltételeiről. Bérbévevők lehetnek munkás-tanácsok, vállalati menedzsercsoportok, magánszemélyek. d) Készüljön törvény az állami vállalatok lizingbe történő megvásárlásáról magánszemélyek által. Ugyancsak közgazdasági jogi lehetőséget kell biztosítani, hogy a rosszul működő állami vállalatok kezelési-vezetési joga versenytárgyalás útján más menedzsercsoportok kezébe kerüljön. A versenytárgyaláson a magasabb osztalékot és nyereséget ígérő csoportokat kell megbízni a nem hatékony vállalatok vezetésével. 3. Készüljön törvény a külföldiek magyarországi befektetésének kedvezményeiről. A működő tőkeimporttal kapcsolatos gazdaságpolitikának – más országokhoz hasonlóan – meg kell határozni azokat a prioritásokat, amelyek a nemzetgazdaságnak egyértelműen előnyös. Ilyen lehet az a tőkés exportot növelő, valamint a technológiai-technikai fejlődést elősegítő tőkeimport. Különösen nagy kedvezményt kell adni azoknak a tőkebevonásoknak, amelyek új gyár, üzem létesítését

– vagyis zöldmezős beruházás eredményezi és exportcélokat szolgál. Nem kell adókedvezményt adni olyan esetekben, ahol sem technológiai fejlődés, sem tőkés export növekedés nem jön létre. Hazai pénzteremtő bankok, pénzintézetek, biztosítók esetén mérlegelni kell a külföldi részvétel megtiltását. Véleményem szerint legalább négy kategóriát kell alkalmazni a működő tőke bevonásával kapcsolatosan. Így: a) Új gyár, üzem létesítése esetén és tőkés export esetén akár 10 évig adómentesek lehetnek a vállalkozások. b) A feldolgozóipar technológiai modernizálását és a tőkés export növelését eredményező vállalkozásoknál a jelenlegi adókedvezmények fenntartása indokolt. c) Belkereskedelem, idegenforgalmi vállalatok és egyéb kizárólag hazai értékesítést szolgáló ágazatok esetén nem kell adókedvezményt adni, sőt engedélyhez kell kötni a vegyes vállalat alakítását. A jelenlegi tapasztalatok szerint a belkereskedelmi vállalatok esetén – a magas vagyonarányú nyereség miatt – 1-2 év alatt megtérül a külföldi befektetés és a továbbiakban a forintban szerzett nyereséget a külföldi devizában kiviszi és rontják a konvertibilis fizetési mérleget. Az ilyen ügyletek akár azt is eredményezhetik, hogy a magyar polgárokat jelenleg megilleti 50 \$-os ellátmány is, meg kell szüntetni, hogy az MNB a külföldiek számára devizára tudja váltani a profitot. d) Hazai pénzteremtő bankok és a biztosítók külföldiek részére történő privatizálását – szigorú mérlegelés alapján – esetleg meg kellene tiltani. A kereskedelmi bankok külföldi tulajdonba adása esetén a kormány nem tud önálló pénzpolitikát folytatni, valamint a nagy „számveteli”-nyereségek devizában kivihetők, amelyek komoly mértékben rontják a fizetési mérleget. A külföldiek jelenléte a kereskedelmi bankokban nem elég ahhoz, hogy a kereskedelmi bankok következetes felszámolási eljárásokat indítsanak meg!

Új külföldi befektető bankok, biztosítók és pénzintézetek létrehozása természetesen kívánatos.

Összegzésül megfogalmazható, hogy a törvények megalkotásán túl széles körű felvilágosító propagandára van szükség, hogy a hazai állampolgárok megismerhessék a privatizálási lehetőségeket.

Diczházi Bertalan

„Reformokat a katonai szolgálatban!”

Nem kis felháborodást váltott ki Guy-Michel Chauveau szociális munkatársnak a francia parlamentben felolvasott szakvéleménye, mely szerint: „...csak a buta és motivált fiatal fiúk teljesítenek Franciaországban katonai szolgálatot.” Ez a végső következtetés a nemzetgyűlés több képviselőjét is megbotránkoztatta. A szakértői vélemény szerint azonnali reformokat kell bevezetni a katonai szolgálatot illetően, hogy minden francia polgár egyenlőségét az igazság és a törvény szerint garantálja.

Az elmúlt esztendőben ugyanis csak minden negyedik sorköteles öltötte magára az angyalbőrt. Családosoknak, árva gyerekeknek és gyártulajdonosoknak nem kell 12 hónapos katonai szolgálatot teljesíteniük. Kb. 100 ezer férfi mentesül így a szolgálat alól, ha hozzávesszük az egészségügyi okokból eleve kiesők számát is. A besorozott franciák figyelemre méltó része érettségizett fiatal. Nem kevés közülük menekül meg a kaszányai mindennapok megismerésétől, ha az „iskolai minősítése kiváló”. Ezek lesznek azután a leendő politikusok, ill. köztisztviselők. Több orvos ellen is törvényes eljárás indult, mert alaptalan alkalmatlansági tanúsítványokat adtak ki a bevonulni nem szándékozóknak. (Persze jelentős összeg fejében!) A főiskolai diplomával rendelkező francia fiatal emberek számára különféle csábító lehetőségek adódnak, hogy szolgálati idejüket egészen különleges formában töltsék el. Őket a harmadik világba küldik, beosztásuk: „fejlesztéssegítők”, ez egyfajta tanácsadói feladatnak felel meg. Fialat orvosok mennek a tengerentúlra, s valamikori francia gyarmatokra. A fegyveres erőknél elnőzőbbek ugyan, de gyakori a panasz a csapatorvosok hiányosságai miatt. Tudósok és tanárok továbbképezhetik magukat szakmájukban, külföldön is. Mérnökök és diplomás kereskedők megalapozhatják karrierjük első lépéseit, a hazai vállalatok külföldi fiókjainál. A katonai szolgálat ilyenén formáinak kialakítása a vezetési részéről azért volt szükségszerű, hogy evvel is javíthassák a francia kereskedelmi mérleget.

Nem kell kaszányába vonulnia annak a fiatalnak sem, aki a csendőrségnél, a tűzoltóságnál, ill. a rendőrségnél áll alkalmazásban. A szolgálat alól felmentést nyerhetnek továbbá a polgári védelem emberei is. A nagyszámú beérkezett pályázat lehetővé teszi a szigorú kiválasztást is, bár a rendelkezésre álló helyek nagy része már eleve foglalt. A törvényes katonai szolgálat nyílt megtagadása, csak igen kis számban fordul elő, leginkább vallási meggyőződésből. Ezekre 24 hónapos fegyvernélküli ún. polgári szolgálat vár. Sok érv és ellenérv hangzik el a szolgálatteljesítés ellen és mellette. A tárgyalások minden esetben nyilvánosak. A Honvédelmi Minisztérium több magas rangú funkcionáriusa ült össze a napokban azért, hogy megvitassa és új lehetőségeket keressen a katonai szolgálat mind színesebbé tételére, elsősorban a légvédelemnél és a hajózásnál. Az sem titok, hogy a sorállomány jelentős részét egy nyugatnémet helyőrségbe viszik, ún. kiküldetésbe. A családtól való elszakíttóság, a szerény zsold, a nyelvi problémák, mind-mind összetevői a fiatal katonák megviselt lelkiállapotának, ami azután természetesen kihat a morálra is.

Ezért, aki csak teheti igyekszik megúszni a szolgálatot, elkerülni az angyalbőrt.

Bayer Béla

Fotó: Makai Károly

Kétmillió kanál
görbült Angliában

Aki meghajlította a világot...

Meg akarták öletni Andropovot!

Uri Gellerről sokáig csak úgy hallhattunk, mint az amerikai titkosszolgálat emberéről, aki különleges tulajdonságaival kémkedett a CIA-nak vagy az FBI-nak. Különleges tudását a világban számos tudós kétségbe vonja, amivel a magyar származású „mágus” rendelkezik: a kanálhajlítást, az óra megjavítását, a teleportációt, a telepációt vagy éppen azt, amivel Uri milliomos lett: az aranylelőhelyek, illetve az olajmezők megtalálását.

– Miért jött éppen most Magyarországra?

– Két okból: Czencz József készített rólam egy filmet, *Parafenomén* címmel, melyet a napokban vetítettek a filmszemen. A másik ok az, hogy most jelent meg a Hátér kiadónál első könyvem, „Görbüljek meg, ha nem igaz” címmel.

– Eddig senkinek sem engedélyezte, hogy filmet készítsenek Önről, olyat, melyben magánéletében is bemutatkozik.

– Igen. Mikor József föl hívott, azt gondoltam: a mamám magyar, a papám magyar, még az ő nagyszülei is magyarok. Húsz év alatt látott, megismert az egész világ, de valahogy elhanyagoltam Magyarországot (ez nem csak az ő hibája – F.I.). De nagyon örülök, hogy itt lehetek, s életemben először fogadtak ennyire melegen.

– Csodás képességei talán nem Önnel születtek. Több legenda is közszájon forog arról, hogyan alakultak ki emberfeletti képességei. Elmondaná az igazit?

– Gyermekkoromban Jeruzsálemben laktunk, házunkkal szemben volt egy elhanyagolt arab kert (most sajnos egy bank van a helyén). Ebben a kertben találtam egy öreg puskát, amivel később az utcán játszottam. Mikor arra jöttem a rendőrök, természetesen elvettem tőlem. Mikor másnap visszamentem, hogy keressek még egy puskát, egyszer csak macskasírára lettem figyelmes. Mikor nekiláttam megkeresni azokat, hirtelen fölpillantottam az égbe, ahol egy hatalmas kék színű villanygömböt láttam annak ellenére, hogy nappal volt. Egy másodpercre ránéztem, s csak azt éreztem, hogy valami megütött, amitől földre estem. Ez egy nagyon meghatározó élmény volt életemben. Ezek előtt történt még két dolog: anyám varrónő volt, s egy alkalommal belenyúltam elektromos varrógépébe, s megcsapott az áram, de semmi bajom nem történt. A legelső dolog fél éves koromban történt, mégis teljes egészében és tisztán emlékezem rá. A házunkkal szemben lévő pályaudvarról egy angol katona a mi ablakunkba lőtt, s a betört ablaküveg rám esett. Semmi bajom nem történt, ám egy nagy sokkot kaptam. Lehet, hogy ennek hatására valamiféle folyamatok megindultak, vagy másféleképpen

folytatódott agyamban. Ezért tudom azokat a dolgokat véghezvinni, melyek híressé tettek. Ezek a képességek különben mindenkié megvannak, csak kell egy lökés, ami előhozza a többiekéből is.

– Mikor lett híres?

– 1947-ben Londonban a BBC készített velem egy élő interjút, melyet egyenesben sugárzott az angol televízió. Akkor azt mondtam a nézőknek, hozzanak kanalat a televízió elé, s próbálják meggörbíteni ők is. A húszmillió próbálkozóból kétmillió ember kanala, villája görbült meg. Ekkor szereztem világhírnevet. Izraelben már korábban, 1970-ben lettem ismert, mikor Golda Meyernek görbítettem kanalat.

– Később sok tudós is rávetette magát Önre, évekig vizsgálták.

– Mitchell amerikai úrhajós hívására mentem az USA-ba, ahol három évig kísérleteztem velem, a végén már nagyon untam. Olyan emberek vizsgáltak, akik nem hittek bennem, nem hittek tudományomban. 1978-ban azt mondtam: elég volt. Fölálltam és eljöttem.

– Most megjelent könyve 1975-ben fejeződik be. De mi történt Önnel azóta?

– Találkoztam egy fantasztikus emberrel, aki Anglia legnagyobb bányatársaságának elnöke. Ő tanácsolta, hogy próbáljak kezemmel olajat és aranyat keresni. Ő tanított meg engem, hisz ő egy titkos vízkereső volt. Persze ezt senkinek sem mondta, mert attól félt, hogy az emberek kikacagják majd. Sikereket kezdtem elérni, találtam olajat és aranyat is. Tíz év alatt meggazdagodtam, de ezt nem föl-vágásként mondom, hanem azért, mert az emberek, akik nem hisznek bennem, mindig megkérdezik, miért nem

vagyok milliomos. Erre én azt válaszolom, köszönöm szépen, de én milliomos vagyok. Ez erkölcsi elismerés is a számomra.

Mikor fiatal voltam mindig megsértődtem azon, mikor be akarták nekem bizonyítani, hogy tudományom: trükk. Minél több ember beszél ellenem, annál több helyre hívnak, annál több írást keresik. Az évek során rájöttem, hogy nem feltétlenül szükséges örökké védekezni. Aki nem hisz az erőmben, hát nem hisz benne. Ez az ő baja. Vannak olyan emberek, akik jóistenkében sem hisznek. Én hiszek benne.

– Mi az életfilozófiája?

– Nagyon egyszerű: Jóistenben hiszek. Sok ember akart belőlem Jézust csinálni, mert ezek az emberek pénzt láttak bennem. Ha szakállam lenne, meg hajlonganék, meg örökké imádkoznék, biztos nagyon sok követőm lenne. Én azonban privát ember vagyok, úgy élem az életem, mint bárki más. Bicsérdista vagyok, a szép dolgokat szeretem. Sok ember szeretne egy hegy tetején vagy egy barlangban látni. De én nem isten vagyok.

– Sok beteg ember az utolsó szalmaszálat látja Önben.

– Persze, ha már semmilyen remény sincs, sokan kapaszkodnak belém. De én nem vagyok gyógyító. Persze van olyan ember, kinek van gyógyító ereje. A Fülöp-szigeten is 100 gyógyítóból 98 sarlatán. Csirkevérral boncolnak.

Nagyon kell arra vigyáznom, ne hogy félreértsenek az emberek. Jelenleg is egy híres izraeli egyetemen vizsgálnak. Legutóbb ráksejtekre tettem a kezem, azt mondtam: Haljál meg! A sejtek elpusztulnak. A professzorok majdnem meghaltak. Egyébként ez annyira új tulajdonságom, annyira

„Kiegyenesíteni már nem tudom...”

most fedezték föl, hogy legalább még öt évig kell mindezt tesztelni, és fölkeszteni ilyen föladatokra.

– Ön különleges pszichikai erővel rendelkezik. Azt mondta az előző részben, hogy ez a tulajdonság mindenkié megvan, csupán egy lökés hiányzik. Kifejleszhetjük e magunk ezt a lökést?

– Ön már nem. Túl idős hozzá, bármennyire is fiatal még. Ehhez a fejlesztéshez gyermekek kellene. Mikor magam először tapasztaltam tudományomat, éppen csirkelevest ettem, elgörbült a kanalam. Persze, hogy nem érttem. Mit érthet egy négyéves kisfiú? Mikor iskolába kerültem, fejlesztettem magam. Órákat javítottam vagy tárgyakat hajlítgattam. Ezek az évek nagyon fontosak voltak gyakorlat szempontjából. Egyébként azért olyan erős az energia bennem, mert állandóan fejlesztem magam. Rengeteget tornázom, futok, úszok minden nap.

Ha a gyerekek naponta csak öt-tíz percet fordítanak telepáciára, mikor elérik a húszéves kort, erős telepikus energiával fognak rendelkezni. Sajnos, mivel nagyon sokan nem hisznek benne, ezért nagyon sokakban nem is marad meg ez a tulajdonság.

– Beszélne arról, amikor az amerikaiaknak dolgozott?

– Két évig dolgoztam a CIA-val, az FBI-val. Két éve kért meg arra az amerikai kormány, hogy menjek az amerikai delegációval Genf-be, ahol alá akarták írni a fegyverzetcsökkentési megállapodásokat az oroszokkal. Az oroszokat kellett telepikus úton rábírnai az aláírásra. No, a tárgyalóteremben odakerültem az orosz küldöttséghez, és Jurij Voroncov, küldöttségvezető mellett álltam, és szuggeráltam: Írd alá! Írd alá! Egyszer csak megszólal Voroncov: „Uri Geller! Te mit csinálsz itt? Te izraeli vagy magyar vagy, vagy mit tudom én. Mit keresel az amerikaiakkal?” Hát én annyira meglepődtem, hogy fölismert, meg sem tudtam szólalni. „Ha tudtuk volna – folytatja Voroncov – hogy itt leszel, hoztunk volna hasonló képességű orosz embereket, akik az amerikaiakat „bombázták” volna. Két napra rá aláírták az egyezményt.

– Nem akart senki se visszaélni az erejével?

– Egyszer elvittek egy sertésfarmra, és azt akarták: állítsam le az egyik disznó szívét. Outhagytam őket. Később tudtam meg, hogy Andropov szívét akarták megállítani, aki akkor még a KGB főnöke volt. Akkor fogadtam meg, hogy katonai dolgokban többet nem veszek részt.

Egyébként ezzel az erővel rosszat csinálni nem tudok. Lehet, hogy van egy kontrollom? Nem tudom!

– A beszélgetés eleje óta foglalkoztat az a kérdés, ha már elhajlította azokat az evőeszközöket, és azok még akkor is hajlanak tovább, ha Ön már elvette róluk az ujját, hát vissza is tudja azokat görbíteni?

– Kiegyenesíteni nem tudok. Csak erővel. Hát ez egy ilyen dolog.

Fejes Imre
Fotó: Bruzák Noémi

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora 1990. febr. 26 – márc. 4-ig

Hétfőtől-péntekig: Állandó műsorok 6.00–7.00 órákor krónika (Kossuth)

Hétfő

5.55–8.00 Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból – Dél-Dunántúli újtájról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – Ügyelet hírei – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Kovács Zoltán. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55–8.00 Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Jelentés az utakról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Németh Károly. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55–8.00 Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika –

Útinform – Tegnap történt – 6.50: Top-lista – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Körzeti időjárás – Sport – 7.55: A nap eseményei) Szerkesztő: Somogyvári Valéria. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55–8.00 Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Ügyelet jelentik – Körzeti időjárás – 7.15: Dél-dunántúli krónika – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Zsoldos László. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55–8.00 Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Útinform – Ügyelet jelentik – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Időjárás – Hétféje sportja – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Balogh Zoltán. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi

Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

8.00–10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Dán Tibor. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar

nyelvű hírek 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00–11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: László Lajos. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: regionális, 16.30: német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti zene, sport, információk. Szerkesztő: Szászi János. 20.00–21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport-, üzenet- és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Nemzetiségi műsorok

Deutschsprachiges Programm von Radio Fünfkirchen vom 26. 02. – 04. 03. 1990. Täglich von 13.45–14.30 Melodie und Rhythmus.

Montag: – Nachrichten – Montagmagazin. Red: Willy Graf.

Dienstag: – In der Muttersprache – Nachrichten – Die Bibel und die Jugend – Neue-Zeitung-Vorschau. Red: Erika Freund.

Mittwoch: – Nachrichten – Jugendfunk. Red: Zoltan Weisenfeld.

Donnerstag: – Nachrichten – Aus Geschenkbändern herausgewählt – Wunschkonzert. Red: Willy Graf.

Freitag: – Nachrichten – Kulturmagazin. Red: Erika Freund.

Samstag: – Sie wünschen – wir spielen.

Sonntag: – In der Muttersprache – Bräuche, Erinnerungen.... Red: Zoltan Weisenfeld.

26.02. ponedeljak: „Na pocetku tjedna” Glazbeno informativni sastav.

27.02. utorak: „Na maternjem jeziku” Vijesti, izvjestaji komentari. Urednik: B. Catic.

28.02. srijeda: Vijesti. „Na valu mladih”

01.03. cetvrtak: Vijesti. „Panorama”, emisija posvijecena kulturni.

02.03. petak: Vijesti. Ljudi i krajevi.

03.03. subota: Po zeljama slusalaca. Glazbena emisija.

04.03. nedelja: „Na maternjem jeziku” Tragovima Arsenija Camojevica II. Urednik: A. Pavleko vic.

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora – Voks Humana. 7.20: Pártok választási műsora – Magyarországi Cigányok Szociáldemokrata Pártja. 8.05: Hangszemle. 8.20: Sokszemközt az egészségről. 8.50: Külpolitikai figyelmű. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Népdalok, néptáncok. 11.40: A paraszti kontessz – Mikszáth Kálmán novellája. 12.30: Pártok választási műsora – Magyarországi Cigányok Egyesület. 12.50: Van új a Nap alatt. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05–14.35: Erről beszéltünk. 14.05: Különleges gazdasági övezet Záhonyban. 14.20: Hit és oktatás. 14.35: Zempléni Mária operettfelvételeiből. 15.00: Magyar Írás. 15.50: Versarchívumunkból. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangok. 17.05: Lakáshelyzetek. 17.30: Az Állami Népi Együttes felvételeiből. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.40: Dalok Pálóczi Horváth Ádám gyűjteményéből. 19.50: Gong. 20.00: Kulcsposzcióban a Beat-nemzedék? 20.30: Dfnyertes zeneszerzők V/2. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszaügycökerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Bagoly. 23.00: Kocsis Zoltán Chopin-keringöket zongorázik.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Szórakoztató antikvárium. 10.00: Kertbarátok műsora. 10.05: Idősebbek hullámhossza. 11.05: „Sorsomat nem kerülhetem el...” – J. S. Bach feldolgozások. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00–16.55: Péntektől-péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Reggeli csúcs – esti lista. 21.05: Verbunkosok, nóták. 21.30: Cigányféléra. 22.00: Sikerlemez CD-n. 22.43: Leroy Carr dzsesszgyűjtemese játszik. 23.10: Sporthíradó. 23.20–0.14: Rockpanoráma.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Barokk zene. 10.30: Zengjen a muzsika. 11.00: Sztravinszkij: Három darab vonósnygyesre. 11.07: Lengyel művészek operafelvételeiből. 12.05: Romantikus kamaramuzsika. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: A Weiner kamarazenekar hangversenye a szegedi Tisza Szálló dísztermében. 15.13: A kamarazene kedvelőinek. 16.05: Újraolvassa – Krúdy Gyula: A vörös postakocsi. 16.15: Zene-kari muzsika. 18.00: A szovjet hegedűiskola. 18.30: Hiányjel. 19.05: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezddik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismer-

tetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatóé a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádiógyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatóé a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgatóé a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.55: Képzőművészet. 9.00: Seherzádé. Kanadai balettfilm. 9.45: A kezdet és a vég. Film Déry Tibor emlékére. 10.45: Képzőművészet. 16.50: Képzőművészet. 17.00–19.00: Péntek délután. 17.00: Égyünnök. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Közlekedésről mindenkinek. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: „Kérlekélsan...” Vitray Tamás műsora. 21.15: Választási műsor. 21.25: Reklám. 21.30: Parabola. 22.00: A hónap verseiből. 22.20: A csillag órája. Brazil fil. 23.50: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: A nagy számlálás. Olasz filmsorozat. 20.43: TV2. 21.00: Hír-

adó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Jazz '89. 22.55: Angliai Erzsébet. Kb. 0.05: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIO: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Orosz nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatévé. 10.30: Ne most, kedvesem! Amerikai film. 12.05: Holle anyó. Rajzfilm. 12.10: Belpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: A lázadó dala. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: 5-ször Te meg én. 16.35: Slágerek és ötletek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Figyelj jól! 17.10: Tudományos magazin gyermekeknek. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Mackókék. 18.00: Ez volt a bécsi operabál '90. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Két férfi, egy eset. Krimisorozat. 21.20: Dinasztia. Amerikai család sorozat. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: Mainzi carneval. 2.15: Hírek. 2. műsor: 16.40: Művészlexikon. 16.45: Hotel. 17.30: Az állatok mint életművészek. 18.00: Alf. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Diagnózis. 21.00: A hónap könyve. 21.20: Hétköznapi történet. 22.00: Híradó 2. 22.25: Sport. 23.00: Monty Python repülő cirkusza. 23.35: A nagy zabálás. Francia film. 1.40: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 6.25: Halló, Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsil! 11.00: Dr. med. Marcus Welby. 11.45: A hétmillió dolláros nő. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Konyhaművészet. 15.30: Szép és fitt. 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Egyszerűen állati. 16.30: Murphy papa. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Gemini Man. 20.15: Egy rendőr bosszút áll. 21.50: Hírek. 22.00: Sípjel – Foci-show. 23.30: A babysitter-gyilkos. 1.05: Férfimagazin. 1.40: Aerobic. 1.45: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdett. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Időjárás-jelentés. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Chris De Burgh. 21.00: Amerikai földalatti. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Kék éj. 0.10: Hírek. Időjárás. Egyveleg. 1.20: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: A kilencvenes évek hangadói. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Musketások konyhája. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenőidő. 18.50: TV5-klub. 19.00: Tudományos magazin. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: A törvény nevében. 21.00: Világútleve. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub. 0.00: Meneküljön, aki tud! 0.50: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közkórház. 9.50: Főzőcske. Horoszkóp. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Jó fiúk, rossz fiúk. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévéújság. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: A valódi szellemirtók. 14.30: Utazóknak. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 16.05: Paradise – egy férfi, egy colt, négy gyerek. Westerosorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tesztelési ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az Addams család. 18.15: A hibbantak. 18.45: Hírek, időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Charlie angyalai. 20.55: Hírek. 21.00: A kék Paradicsom. 22.45: Hírek. Sport. Időjárás. 22.45: Érdemes félrelépni. 0.15: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIO: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Saram, baram. 9.00: Iskolatélevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatélevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Mindig Önökkel. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Muppet Show. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény. 21.00: Hazai show-program. 21.45: Tv-napló III. 22.05: Kulturális magazin. 23.05: Angol nyelvű hírek. 23.10: Mindig Önökkel. 0.10: Hírek. 1.15: A szombati műsor ismertetése. 2. műsor: 17.25: Műsorismertetés. 17.30: Hírek. 17.35: Tv-naptár. 17.45: Tudományos könyvkiállítás. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Panoráma 15. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Montenegro a XX. században. 20.50: Tv-mix. 21.05: Parlamenti krónika. 21.35: Egy szerző, egy film. 22.05: Blow up.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Teleshod.

Ismét református gimnázium

Az 1531-ben alapított sárospataki kollégium – 1952-től Rákóczi gimnázium – közel négy évtized után ismét református gimnáziumként működik. 1989. december 1-én kezdődtek meg a tárgyalások arról, hogy Sárospatak Város Tanácsa, a Magyar Köztársaság és a Magyarországi Református Egyház között 1948-ban kötött egyezményben egyházi kezelésben hagyott, de 1952-ben államosított sárospataki Rákóczi gimnáziumot 1990. július 1-től korábbi fenntartója, a Tiszán-inneni Református Egyházkerület kezelésébe adja.

A megbeszélésen megállapodás született arról, hogy vegyes bizottság alakul, melynek feladata az átadás során felmerülő kérdések tisztázása, javaslatok kidolgozása, melyek egyházi és tanácsi testületek elé kerülnek. A vegyes bizottság tagjait az illetékes egyházi és tanácsi testületek hagyják jóvá.

Tagjai: dr. Újszászy Kálmán főgondnok, dr. Kürti László püspök, Béres Ferenc énekművész, dr. Hörcsik Richárd levéltárvezető, dr. Mészáros István egyházkerületi főjegyző, dr. Koncz Gábor intézeti igazgató, Balumby Gyula nyugalmazott igazgató, Bódi Géza gimnáziumi igazgató, Déry Zoltán osztályvezető, Goreczky Béla igazgató, dr. Katona Ferenc kollégiumi igazgató, Lendvainé Szendrei Agnes bizottsági elnök, Pásztor András osztályvezető, dr. Szikora Zsolt vb-titkár, Takáts Gyula tanácselnök.

A gimnázium egyházi kezelésbe adásáról Glatz Ferenc művelődési miniszter is állást foglalt. Az 1990. január 16-án érkezett levele az alábbiakat tartalmazza: „Támogatom a gimnázium egyházi kezelésbe adását, ezért kérem tanácselnök urat, vizsgálják ennek szellemében irányt a Református Egyház képviselőivel.

A jelenleg hatályos jogszabályok alapján (az állami tulajdonban házigazdának elidegenítésének szabályozásáról szóló 32/1969. (IX. 30.), vala-

mint a végrehajtásra kiadott 16/1969. (IX. 30.) ÉVM-MÉM-PM együttes rendelet) állami tulajdonban lévő ingatlan egyház részére történő átadása nem lehetséges. A sárospataki Rákóczi gimnáziumnak a Református Egyház kezelésébe való adására van lehetőség, csak olyan megállapodás szerint, amelynek álláspontja szerint a következő feltételeket kellene tartalmaznia:

A Református Egyház – kezelői jog átruházását követően – gondoskodik a városi, városkörnyéki tanulói igények felekezetre tekintet nélküli kielégítéséről, s a vallásoktatás bevezetésére ne mindenre kötelező jelleggel kerüljön sor.”

Az épületekről

A vegyes bizottság 1990. február 2-án tartotta meg első ülését, ajánlásait az egyházi és tanácsi testületek elé terjeszté. Javasolja, hogy Sárospatak Városi Tanácsa adja a Tiszán-inneni Református Egyházkerület kezelésébe a Sárospatak, Rákóczi u. 1. szám alatti ingatlan, az iskolaépülettel, a benne működő diákotthonnal, lakóépületekkel együtt. Továbbá a Kossuth és erdélyi kollégiumot, a régi tomacsarnokot, a jégpálya melegedőt, a sportpályákat, a mudrany épületet, valamint az iskolakertet. Az iskolakerti szobrok továbbra is annak az intézménynek a tulajdonában maradnak, akik állították, mostani helyükről el nem vihetők. A folyamatban lévő szoborelhelyezések a korábbi megállapodásnak megfelelően történnek. Új szobor állítása a Tiszán-inneni Református Egyházkerület és Sárospatak Város Tanácsa együttes hozzájárulásával történhet. Az iskolakert kezelését, gondozását átveszi az egyházkerület, de közparki jellege megmarad. A tanács mérlegeli a fenntartáshoz való hozzájárulás lehetőségét. A sportpályák használata

külön megállapodásban rögzítettek figyelembevételével történik. A város az iskolakertet bizonyos – a református kollégium érdekeit nem sértő – feladatokra igénybe veheti, külön megállapodás szerint.

A tanács átadja a Rákóczi gimnázium tulajdonában lévő felszerelését, a kollégiumok és étterem berendezéseit naprakész leltár szerint. A Tiszán-inneni Református Egyházkerület püspöke és főgondnoka kinyilatkozta, hogy az iskola működtetésének pénzügyi forrásaival rendelkezik.

Az egyházkerület bejelentette igényét az 1951-ben állami kezelésbe adott, akkori nevén Lorántffy Zsuzsanna internátus épületére, amely ma a Comenius Tanítóképző Főiskola Dezső Lajos 11. számú kollégiuma. Tudomásul veszi, hogy a főiskola az épületet 1990-ben megüresíteni nem tudja, kéri azonban, hogy az 1991–92-es tanévre bocsássák rendelkezésre, mivel az újra megnyitandó Teológiai Akadémia internátusát tervezi abban elhelyezni. E kérdésben várják a főiskola állásfoglalását.

Tanárok és diákok

Az egyházkerület bejelentette igényét a zenciskola, a bölcsőde, volt „tanynasi” kollégium épületeire, valamint a „Kolos ház”-ra (Kazinczy u. 35.) és a Kossuth Kollégium mellett épült négy tanácsi lakásra. Ezeknek az ingatlanoknak az átadásával a vegyesbizottság ezen az ülésen nem foglalkozott, javaslatát a későbbiek során alakítja ki.

A tanári kar és az alkalmazottak munkaviszonyával kapcsolatos kérdésekkel is foglalkozott a bizottság. E szerint a Tiszán-inneni Református Egyházkerület tovább alkalmazza az 1989–90-es tanévben a Rákóczi gimnázium alkalmazásában álló tanáro-

kat, nevelőtanárokat, technikusokat és iskolasegégeket. Az iskola jelenlegi igazgatója és igazgatóhelyettesei illetménye nem csökkenthető, a fizetés-emelések esetén pedig a mostani besorolásnak megfelelően fejlesztendő. Az átadást követően az iskola igazgatói tisztét az egyházkerület a jelenlegi tanári karhoz nem tartozó személlyel tölti be. A jelenleg üresedésben lévő, valamint megüresedő tanári állásokra az egyházkerület hirdeti pályázatot.

A diákok helyzetéről is folytak tárgyalások, mely szerint az egyházkerület biztosítja, hogy mindazok a tanulók, akik az 1989–90-es tanévben a Rákóczi gimnázium első, második, harmadik osztályaiba járnak, tanulmányukat ebben az intézetben fejezhetik be, tekintet nélkül felekezeti és világnézeti hovatartozásukra. Az 1990–91-es tanévre a felvételi hirdetményt már az egyházkerület tette közzé. Tovább működteti az országos beiskolázású angol tagozatot. E tagozatokra történő felvételnél jogait csak az 1991–92-es tanévre érvényesíti, mivel a következő tanévre a felvételek már a múlt évben megtörténtek. Sárospatak és vonzáskörzetébe tartozó tanulók felekezeti hovatartozás nélkül felvételt nyernek, amennyiben a felvételi követelményeknek megfelelnek.

A vallásoktatást a református kollégium az egyházi iskolákban kialakult, egyetemes gyakorlatnak megfelelően – tendenciájában kötelező jelleggel –, ám az átmeneti időben türelemmel vezeti be. A felvett tanulók a lelkiismereti szabadság alapján döntenek a vallásoktatásban való részvételről. A fenntartó türelmet tanúsít azon diákok iránt, akik vallásfelekezeti oktatásban való részvételről dönteni nem tudnak. Ők a megfelelő óraszámú filozófiatörténetet, etikátörténetet, egyháztörténetet, vallástörténetet magában foglaló tantárgyat tanulnak.

A kezelői jog átadásáról Sárospatak Város Tanácsa a februári tanácsülésen dönt.

Sárospatak, 1990. február 20.

Takáts Gyula sk. tanácselnök
Dr. Kürti László sk. püspök

Főiskola Komáromban?

Már is érezteti hatását a majdan megrendezésre kerülő Bécs–Budapest közös világkiállítás. Komárom abban a szerencsés helyzetben van, hogy a két főváros között, az M1-es út mentén helyezkedik el. Egy Amerikában végzett, de Svédországban praktizáló professzor – dr. Steven Anderson – gondolt egyet, s kihasználva a Magyar Televízió „Felkínálom” műsorában elmondottakat, száznegy pályázó ország közül kiválasztott bennünket, hogy sajátos gyógy módját a „CHIROPRAKTIKÁT” nálunk gyakorolja.

Mi is ez a chiropraktika? Röviden és tömören, természetes gyógy mód az emberi tudás és a lézer fúziójából. Kifejezetten alkalmas az idegbeicipődések, fejfájás, szédülés, végtagi fájdalmak, ízületi és idegi betegségek hatá-

sos kezelésére. Természetesen csak kiragadtunk néhányat a gyógyítható betegségek közül, mert ennél jóval többfajta is eredményesen kezeltek már ezzel a fajta gyógy móddal.

Eddigi ismereteink szerint a chiropraktikus gyógykezelést a világon nem sok helyütt, Európában pedig csak az NSZK-ban, Ausztriában és Svédországban alkalmazzák – Steven és Eugéne Anderson irányítása mellett.

Mint azt Ferencz Mártonnétól – a Komáromi Termálfürdő cégvezetőjétől – megtudtuk, az amerikai végzettségű, svéd állampolgár professzornak komoly tervei vannak a jövőt illetően.

Tulajdonképpen Komáromban szeretne egy „Chiropraktikus Főiskolát” alapítani, melynek első lépcsőjeként bemutatkozik kezelési módszerével – már február 23-tól –, a komáromi strandfürdő területén lévő rendelésben. Egy kezelésért fizetendő összeg ötszáz forint, s az eredmény eléréséért hozzávetőleg öt kezelésre van szükség. Az eddigi eredmények alapján már most is sorba kell állni a professzor kezeléséért. A jelentkezők között ugyanis találunk helyi lakosokat, mint keletre és nyugatra érkezőket.

– Tulajdonképpen a komáromi termálfürdő okozza a „árulkapcsolást”, de a fő cél még a jövőé. Ugyanis a főis-

kola mellé szeretnének egy három-ezer(!) férőhelyes szállodát építeni, amelyet kiszolgálna egy helikopter leszálló pálya, egy jacht kikötő a hozzá tartozó infrastruktúrával együtt. Ezért már a szándéknyilatkozat meg is érkezett a komáromi vezetőkhez. A kaució nem kevesebb, mint száz-ezer dollár, ami akkor is a városé marad, ha netán a vállalkozó visszalépne eredeti szándékától.

Úgy látszik, mégis sikerrel jár a politikai és a gazdasági nyitás Nyugat felé. A komáromi vezetők jó úton járnak, felismerték – még idejében –, hogy a turizmust elő kell segíteni, s „vevőcsalagotónak” a gyógyászat is jó lehet, a felsőfokú oktatás pedig még népszerűbbé, keresettebbé teheti az ilyen jellegű intézményekben szegény megyét.

– Berg Endre –

Mire vállalkozik az MTK-VM?

A több mint 100 éves múltra visszatekintő MTK-VM csütörtöki, az Emke étterem különtermében megtartott sajtótájékoztatójának nem a vívók a közelmúltban elért szép nemzetközi sikerei – a női párbajtőrscsapat BEK-et, a töröző Kardos Ildikó és a párbajtőröző Kovács Iván IBV-t nyert – adtak aktualitást, a klub vezetői az egyesület egészéről, a tervekről, a gondokról tájékoztatták a sajtó munkatársait.

Dr. Nagy László ügyvezető elnök elmondta, hogy az egyesület költségvetése az infláció hatására az 1983 és 1989 közötti időszakban 22 millió forinttal a négyszeresére nőtt, de a sportágak számát mégsem kellett csökkenteni. A kerékpárosoktól ugyan időközben megváltak, de helyettük otthont adtak a karatésoknak, így a kék-fehérek jelenleg is 13 – immár teljesen önálló – szakosztályt működtetnek, s ezekben mintegy 1600 sportolót foglalkoztatnak.

Az elmúlt év második felétől újrászervezni romlott a sportkör anyagi helyzete, ami azzal is összefügg, hogy

a gazdasági életben bekövetkezett változások miatt a korábbi kapcsolatrendszer csaknem teljesen összeomlott. A vállalatok, a szakszervezetek nem folyósították a korábbi támogatást, így a tavalyi év végére 15-16 millió forint hiány keletkezett. Ezen az sem segít, hogy az egyesület bevétele a korábbi 2-3 millióról 30-40 millióra emelkedett.

Nem lehet jobbat várni ebben az esztendőben sem, az év végén már 30 milliót meghaladó hiánnyal számolnak. A klub vezetése igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy elkerülje a fizetésképtelenséget, legutóbb például 50 millió forintért eladta balatoni üdülőjét.

A jövőt illetően dr. Nagy László négy lehetőséget sorolt fel: a klub teljes felszámolása; akár mind a 13 szakosztály leépítése; a meglévő szakosztályok létszámának felére csökkentése; a sportlétesítmények egyszerűbb kihasználása. Minderről a március 12-i elnökségi ülésen döntenek, ám az ügy-

vezető elnök jelezte: szerinte az utóbbi változat lenne a legjobb megoldás.

Az egyesület vezetői szeretnék elérni, hogy rövid időn belül a költségek 40-50 százalékát saját erőből teremtsék elő. Ehhez mind többet kell vállalkozniuk. Tervezik sportlétesítmények bérbe adását, a spanyol bingó mintájára szerencsejáték életre hívását, saját szálloda üzemeltetését, hasznát hozó nemzetközi tornák szervezését. Teszik ezt azért, hogy három-négy szakosztályuk a hazai, egy-kettő pedig a nemzetközi élvonalban maradjon, s az elkövetkező években is kitűnjenek az utánpótlás-nevelésben.

Brünyi Béla, a labdarúgó-szakosztály vezetője azzal folytatta, hogy az első csapat keretéből Katzenbach Imre a görög Apollónhoz, Kékési Rezső pedig a svájci Yverdonhoz szerződött. Töröcsik András hetek óta nem jár edzésre, róla nincs is semmilyen információ, ezért valószínűleg felfüggesztik szerződését. Leigazolták viszont

Dunakesziről Kardos Lászlót (22), a sokszoros válogatott Kardos József öccsét, akire a védelemben számítanak. Újság még az együttes háza tájáról, hogy Horváth Csabával és Lőrincz Emillel újabb 3-3 éves, Balog Tiborral pedig kétszázötven éves megállapodást kötöttek.

A csapat, amely a mostani idénytől a Magyar Külkereskedelmi Bank nevével reklámozza a mezén, Budapesten készül a bajnokság tavaszi folytatására. Érkeztek ugyan külföldi meghívások, de Verebes József vezetőedző mégis a hazai környezet mellett döntött. Neki lett igaza, mert itthon is remek feltételek mellett lehetett gyakorolni.

Az MTK-VM jelenleg a második helyet foglalja el a bajnoki tabellán, de szeretné ismét kivívni az első helyezést. Brünyi Béla szerint a cél nem elérhetetlen, de az Ú. Dózsa és a PMSC nagyon kemény vetélytársnak ígérkezik.

„Vas Miskából”
kis Miska

Douglas a világbajnok

Végre pont került a február 10-i Tyson-Douglas profi nehézsúlyú ökölvívó világbajnoki döntővel kapcsolatos ügy végére. Mint ismeretes, a kihívó Douglas a 10. menetben kiütötte az addigi világbajnokot, mégsem koronázták meg hivatalosan Tysonék óvása miatt.

A profi ökölvívó-szövetség (WBC) szerdán Mexikóvárosban rendkívüli ülésen döntést hozott, amely szerint az amerikai Douglas az új világbajnok, s így legközelebb a jelenlegi első számú kihívóval, honfitársával, Evander Holyfielddel mérkőzhet, hogy megvédje Tyson ellenében kivívott világlétszámát. Így Tysonnak végig kell járnia a lépcsőfokokat ahhoz, hogy kihívóként trónja visszaszerzéséért öklözhesen.

A torta megint
keskenyedett

Minimálisan elegendő, de...

A központi pénz, s annak áramlása

Tibor Tamás miniszterhelyettes, az OSH elnöke a hivatal 1990. évi pénzügyi lehetőségeiről, a sportköltségvetés felhasználásának elveiről csütörtökön sajtótájékoztatót tartott.

A nem éppen szívdertítő bevezetés után Tibor Tamás a költségvetési szám adatok magyarázatára tért át. Eszerint idén a sport költségvetési támogatásának összege nominálisan a múlt évi szinten marad, ami reálértékben az infláció miatt mintegy 30 százalékkal ér kevesebbet. A kormány által megszavazott 1 milliárd 303 millió 761 ezer forint a sportélet működtetéséhez minimálisan elegendő összeg.

Az elnök arra is kitért, hogy hosszas viták után sem tudták kiharcolni az új, illetve felújított sportlétesítmények működtetéséhez szükséges többletkiadást (47 millió Ft), az önállóvá vált szövetségek fenntartását érintő költségemelés (55 millió), a szabadidős ifjúsági kedvezmények és az egyetemi-főiskolai sport fejlesztéséhez szükséges fedezetet (22,5 millió). Ezenkívül a kormány a korábban a diáksport fejlesztésére irányuló négy esztendőre ütemezett pénz utolsó évi részletét (76 millió) visszatartotta.

A hiányzó, meg nem kapott pénzek után az OSH elnöke a meglévő összeg strukturális és tevékenységi szempontból történő felosztását részletezte. Eszerint a sportélet funkcionálásához szükséges pénzforrásnak csak egy részét kitevő állami támogatásnak például 6,7 százaléka (87 244 millió

Ft) jut a sportági szakszövetségek működtetésére, 8,5 százalék (111 millió) azok szakmai programjának megvalósítására. A különböző sportegyesületek a nemzetközi eredményesség alapján részesülnek támogatásban az erre szánt közel 165 millió Ft-os összegből. A diák- és szabadidő-sporttal kapcsolatban elmondta, hogy a száraz szám adatok nem fejezik ki hűen a támogatás mértékét, mert ezekben a kimutatásokban nagyon sok az átfedés. Az oly sok sikert hozó versenysport reálértékben kevesebbet kap, mint tavaly, a szövetségek működési és szakmai támogatásáról szóló szerződéseket az OSH a hó végéig szeretné nyélbe ütni.

Összegzésképp hangsúlyozta, hogy a kidolgozott költségvetésben belül átcsoportosításokra nincs lehetőség, mert bármilyen területről történő elvonás annak felszámolásával járna együtt.

A sajtótájékoztató végén az OSH elnöke elmondta, hogy a szövetségek február végéig kapják meg a pénzt, bár a versenynaptárnak megfelelően többen utazásaik és felkészülésük során már előleget vettek fel. Három szövetség viszont az OSH feltételei mellett nem írta alá a támogatásról szóló szerződést. Ami a szövetségek tavalyi adósságait illeti, Tibor Tamás szám adatokkal majd csak március elején, az egyenleg elkészítése után szolgál.

Eltársakból urak

Megszűnik a sakkozók szocialista zónája

A bulgáriai Sztara Zagorában befejeződött a szocialista országok sakkegységének megszervezése, amelyet a világbajnoki zónaversenyyel párhuzamosan tartottak. Magyarországot Ambrus Zoltán, a szövetség főtűkára és Széll Lajos szakfelügyelő képviselte.

Mi volt a tanácskozás fő témája?

– Áttekintettük az európai szocialista országok sakk sportjának helyzetét, bár a jövőben ennek a jelzőnek, hogy „szocialista”, már nemigen indokolt a használata – folytatta a szakfelügyelő. – Megállapítottuk, hogy

Csehszlovákiában, Bulgáriában, Magyarországon és Lengyelországban jelentősen romlottak a sportág anyagi körülményei, az NDK-ban és Romániában viszont javultak, hiszen az új kormány kétszeresére, illetve hatszorosára növelte a támogatást ebben a két országban! Javasoljuk továbbá a FIDE-nek, szüntesse meg az úgynevezett szocialista zónát, ehelyett alakítson öt európai zónát, s az országok képviselőit úgy ossza el ezekben, hogy az egy nemzetbeliek ne kerüljenek azonos csoportba – mondotta Széll Lajos.

Meghalt Kaszás Gábor

Szerdán este tragikus autóbaleset következtében meghalt Kaszás Gábor (43), a Videoton NB I-es labdarúgócsapatának edzője. Kaszás BMW típusú gépkocsijával Kecskemét határában egy teherautóval ütközött.

Kaszás Gábor halála az egész magyar labdarúgótársadalmat megrendítette. Csütörtökön az MLSZ-ben jóformán másról sem esett szó, csak a fiatalon elhunyt szakvezetőről.

Lelkiismeretes, nagyon felkészült edzőnek számított Kaszás Gábor. Tudását folyamatosan gyarapította, rendszeresen forgatta a hazai és külföldi szakirodalmakat. Rajongott a szakmájáért, s ha rosszabb eredményeket ért el a csapata, abba majdhogyan belebetegedett. A közelmúltban, amikor gondok adódtak a szövetségi kapitányi poszt betöltése körül, az ő neve is többször felmerült, de úgy ítélte meg, hogy neki meg „érnie”, tanulnia kell ennek a fontos pozíciónak az ellátásához. Végtelenül szerény ember volt. Tragikus halálával komoly veszteség érte a magyar labdarúgást. Volt és jelenlegi játékosai szinte rajongtak érte, így halálhíre egyeseknek minden bizonnyal lelki traumát okoz.

Köszöntjük

ALFRÉD

nevű olvasóinkat

Ma az Alfák, Alfik, Alfrédok, Frédikék, Frédik és Fricik ünneplik névnapjukat, azaz így lehet becézni az Alfrédokat. Nevük germán eredetű, az Alfred, Alfarð nevekből származik. A névelemek jelentése: tündér, tanács.

Ma ünneplik még névnapjukat az Alfrédák, Antigonok, Edinák, Fáták, Hasszánok, Lázárok, Ottók, Péterek, Szemerék és Szirének.

A Nap két: 6.37 órákor
nyugszik: 17.19 órákor

A Hold két: 5.42 órákor
nyugszik: 15.06 órákor

Derült idő

Folytatódik a jobbra derült idő, csapadék nem lesz. A helyenként még élénk északnyugati szél estére mérséklődik. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet -2 és 3 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 15, a tartósan ködös helyeken 10 fok körül várható.

Megindul a komp

A MAHART Balatoni Hajózási Kft. közli, hogy Szántódre és Tihanyrév közötti kompjáratait a kiadott menetrendtől eltérően február 24-én, szombaton megindítja. Az első komp Szántódre-ből 7 órákor, Tihanyrév-ből 7.30-kor, az utolsó pedig Szántódre-ből 16 órákor, Tihanyrév-ből 16.30-kor indul. A kompok óránként közlekednek.

Eseménynaptár

550 évvel ezelőtt, 1440. február 23-án született Hunyadi Mátyás, a törökverő Hunyadi János fia, történelmünkben az igazságosként tisztelt Mátyás király. Fiatalon, 18 éves korában 1458-ban a „Duna jegén” választották királlyá. Uralkodása idején szilárd központi hatalmat hozott létre, állandó hadsereget szervezett s

több győztes csatát vívott a törökkel. Pártolta a tudományt és a művészeteket, híres könyvtárt alapított (Corvina) és ő hozta létre a pozsonyi egyetemet. Nagy építkezéseket indított Budán és Visegrádon, ahol az egykori pompás épületek feltárása még most is folyik.

305 évvel ezelőtt, 1685-ben ezen a napon született Georg Händel német zeneszerző, a barokk legnagyobb mestere. Oratóriumai (Messiás, Makabeus Júdás, Fejta, Józua) és énekari művei új fejezetet nyitottak a zenében. Operái közül idézzük a Julius Caesar, Xerxes, Tamerlan címűeket.

A nagy német matematikus, Friedrich Gauss 35 évvel ezelőtt, 1855-ben hunyt el. A mai algebra alaptételeit geometriai alapon ő bizonyította be, munkássága úttörő jellegű volt a modern számelmélet, a komplex számok geometrikus ábrázolása és a differenciálszámítás terén. Elsőnek értékelte Bolyai János munkásságát, akihez barátság is fűzte.

Közlemény

1990. február 23-án 17 órai kezdettel Bécs-Budapest világiállításról, helyi önkormányzatról és egészségügyi programról szóló előadást tart az MDF Budapest IX. kerület ferencvárosi szervezete. Előadó: dr. Szabó Iván közgazdász, képviselőjelölt, az MDF gazdasági programjának egyik szerkesztője. Minden kedves érdeklődőt szeretettel vár. Cím: Budapest IX. kerület, Hámán Kató u. 27. kamaraterem.

Jugoszláviába utazóknak

Azok a magyar turisták, akik Jugoszláviába utaznak, vagy átutaznak az országon, nem fizetnek vámot, sem kauciót a náluk lévő személyes szükségletekre szolgáló dolgokért. Vámot, illetve kauciót csak kereskedelmi jellegű árura fizetnek.

Zöld biztosítási kártyát csak azon országok turistáitól kérnek Jugoszláviában, amelyekkel nincs kétoldalú biztosítási szerződésük. A magyar forgalmi rendszámú gépkocsikra ez nem vonatkozik, tehát zöld biztosítási kártyát a határon nem kérnek tőlük.

Február 17-től a szocialista országokból érkező turistáktól a határon valutanyilatkozatot kérnek a náluk lévő valuta mennyiségéről. Ez Jugoszlávia területének elhagyásakor nem haladhatja meg azt az összeget, amivel az országba beutaztak. (MTI)

Népnapok, óh!

Sok lap rendszeresen közli azt, hogy mit jelent a név, mely éppen az adott napon ünnepli a viselőjét. Ez valóban érdeklődésre tarthat számot, ha más nem is, de aki a nevet viseli, biztosan megjegyzi.

Hosszú ideig azt hittem, hogy a valaha kialakult népnapok sorrendje változatlan, az évek során azonban kiderült, hogy ez egyáltalán nincs így! Létezik Magyarországon valamilyen Főhatóság, aki rendeltetését abban látja, hogy – bizony évről-évre – változtassa a népnapok helyét. Igaz, az Ilonák, a Klárik, a Zsuzsák, az Istvánok, a Pálok (de ugyan minek nekik évente 4 névnap?), Jánosok napjához nem mer nyúlni ez a titokzatos Főhatóság. Ám ilyen „gyökeres” változást, mint 1990-re, sohasem eszközölt. Nem hiszik el! Összesen 52 új nevet (13 férfi és 39 női név) hozott be, egyet pedig – ami három évig volt ezen a helyen – a „Zsáklán”-t július 25-éről kidobta. A hozzá nem értő halandó úgy gondolja, ezt az 52 nevet úgy válogatta össze a Főhatóság, hogy az újabbban gyakorta felvettek kerüljenek bele a naptárba. De ez egyáltalán nem így van: helyhiány miatt nem sorolom fel mindet, csak mutatóban néhányat. Tetszenek-e ismerni Csenge, Fáni, Kincső, Dorina, Szimonetta, Aletta nevű leányokat, vagy Renátó, Kende, Patrik, Rómeó nevű fiúkat? Sorolhatnám tovább, de nem teszem.

Ha valaki ismeri a Névváltoztató Főhatóság címét, szíveskedjék arról értesíteni. Szeretnék neki gratulálni a népnapok összekutyulásáért. K.A.

Rubicon magazin

Új történelmi magazin jelenik meg: történelmet oktató tanárok és történészek összefogásából megszületett a Rubicon első száma. A 32 oldalas, fekete-fehér kiadványt a szerkesztők a héten mutatták be az újságíróknak az obudai Alternatív Közgazdasági Gimnáziumban.

A Budapest főváros XXI. Kerületi Tanácsa – a pártok vezetői kérésének megfelelően – videofilmen történő megjelenítésükkel kíván hozzájárulni ahhoz, hogy a képviselőjelöltek a demokratikus választásokon lehetőleg egyenlő eséllyel indulhassanak.

A videofelvételekre – a pártok igénye szerint – február 24-én és 25-én kerül sor az Általános Művelődési Központban. A képviselőjelöltek 5 perc terjedelemben készíthetnek felvételt. A lejátszás sorrendjét sorsolás útján döntik el.

Csepel lakossága, választópolgárai március 1-től március 23-ig a Radnóti Miklós és a Rideg Sándor Művelődési Házban, továbbá a Csepeli Munkásotthonban, az Általános Művelődési Központban, a Vasmunkás téri Ifjúsági Házban és a Centrum Áruházban ismerhetik meg videofelvételről is az országgyűlési képviselőjelöltek választási programját.

15 millió autógumi a máglyán

Hamiltonól délre, Hagersville mellett tíz napja egyre erősödő hevességgel ég az ország legnagyobb használt autógumi begyűjtő telepe. Miután az eddigi tűzoltási kísérletek kudarcot vallottak, bevetették az erdei tűzoltásnál használatos vízbombázókat is. Ezek egyszerre 12 köbméter vizet dobnak az égő térbe. Könnyen lehet azonban, hogy a tűz így sem lehet megfékezni. Egyes szakértők szerint ez akár egy-két évig is eltarthat. Eddig 1600 embert telepítettek ki a körzetből. A nehéz fekete és mérgező füst hatalmas területet borít be. A tulajdonos természetesen nem tehet semmiről, az illetékes hatóság szintén, hiszen ők már évekként ezelőtt mondták, hogy baj lehet ebből. A később felolytató vizsgálat után azonban minden bizonytalanság elvész majd állásukat, esetleg szabadságukat is.

(V.J.)

Román cenzúra?

A Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága a román vám-szervezettől kapott információ alapján az alábbiak közlésére kérte fel az MTI-t.

A Romániába bevinni, vagy kizárni szándékozott segélyszállítmányok csak akkor tartalmazhatnak magyar nyelvű tankönyveket, ha a szállítmány címettje a Román Művelődésiügyi Minisztérium (Bukarest). Ugyancsak a Román Művelődésiügyi Minisztériumnak kell eljuttatni a szépirodalmi műveket, mesekönyveket is, kivéve a Bibliát, amely korlátozás nélkül eljuttatható Romániába.

(MTI)

Első a Lada

Az év legrosszabb autójáért indított versenyen Kanadában díjat nyert a Lada Samara, mögötte a Csoda Skodával. Ez a két kiváló gyártmány lekörözte az amerikai gépkocsikat, ami nagy szó itt Észak-Amerikában. Igaz ugyan, hogy ehhez a sikerhez a Yugónak ki kellett vonulnia a piacra. A koreai Hiunday az utóbbi években a középmezőnybe esett vissza. A japán járművek ebbe a versenybe soha nem szóltak bele, mindig a sor végén kullogtak. (Vígh)

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db
a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:

Cím:

..... példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most, előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő, 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, *kérjen egy csekken kiadónktól, s azon adjon fel címünkre*

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

DOMINÓ

Méret utáni női divatszabóság

Szekszárd, Széchenyi u. 62-64. IV/3.

Nyitva: hétfő - péntek
8.00-16.30-ig

*Várjuk kedves
megrendelőinket!*

APRÓHIRDETÉS

Egy 5 hónapos újfözlendi szuka kölyök helyhiány miatt gazdát keres. Telefon: (74) 11-731.

Olasz-Magyar Kft. bártáncosnőket, gogo görölköket, egyéb bárműsorban résztvevőket keres folyamatos foglalkoztatásra. Érdeklődni: (74) 11-36. telefonon.

PC-s 1200-as Lada eladó. Decs, Gárdonyi u. 15. Fodor.

6-os lottóra supervariáció! 145 szám 105 szelvényen. Ára: 350,- Ft. Beke Ferenc. 1032 Bp. Kiscelli u. 33.

Holládón, Balatontól 8 km-re családi ház azonnali beköltözéssel eladó. Érdeklődni: Németh László Balatonvilágos, Petőfi utca 19.

US. frsz. Wartburg felújított karosszériával eladó. Érdeklődni: 17 órától. Hévíz, Vörösmarty u. 45.

Balatonhoz 5 km-re Vörsön 278 négy-szögletes beépíthető telek sürgősen eladó. Levélcím: Balogh Imre. Balatonszentgyörgy Kossuth Lajos u. 19.

GB. frsz. 126-os Polski Fiat eladó. Gondos, Kehidakustány, Petőfi u. 85.

A Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság
I. sz. Erdészete Keszthely, Sopron u. 41. sz. alatt
hullott agancsot vásárol fel.

I. oszt. 800,- Ft/kg.

II. oszt. 600,- Ft/kg.

III. oszt. 350,- Ft/kg.

Átvétel minden szerdán történik.

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

.....

.....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,- Ft,

negyedévre: 600,- Ft,

fél évre: 1200,- Ft,

egy évre: 2400,- Ft.

**Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.**

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapest: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

DÁTUM

Az egyenlet és a teendő

„A magyar oktatás ott tart, hogy a diák előbb tanulja meg, mi a harmadfokú egyenlet, mint azt, mi az elsőfokú teendő” – írta valamikor a '20-as években Juhász Gyula nevezetes bölcsesség-gyűjteményében, a Szakállszárítóban. Tegnapi, amikor az Országgyűlés Ifjúsági és Sportbizottsága ülésezett, alighanem egyet-értettek volna ezzel a kijelentéssel – ha elhangzott volna. Azonban, mivel kisebb dolguk is nagyobb volt ennél, nem foglalkoztak Juhász Gyulával, helyette inkább elutasították az oktatási törvény legeslegújabb módosítási tervezetét. Az egyik bíráló szó a másikat érte a magánoktatás létesítésének felcsillanásával: nincs megfelelő ellenőrző apparátus, nincs garancia arra, hogy a tanulók tudása elfogadható lesz.

Annak idején, amikor magam is megindultam a rögzös pedagógusi pályán, határozottan emlékszem: még volt garancia. Elolvastam a követelményrendszert, s tanítványaim közül kilencet ennek alapján félévkor meg akartam buktatni. Mondjuk, hogy pékek voltak. Az igazgató behívott, s közölte velem: ezt nem tehetem meg, mert a népgazdaságnak pékekre van szüksége, neki megmondták – főnről. Megkérdeztem, kifejezett igény-e, hogy lükepékek legyenek a jövőben „szakemberek”, mert különben nem értem. Dühöngött. A vége persze az lett, hogy mégsem buktattam, látván kollégáim kiket engednek át. Mindössze egyet marasztaltam el – nevelő céllal. Év végén nemcsak az érdemjegye, hanem a tudása is közepes lett. Ma már tisztos családapa. Ha találkozunk, sosem tudom megelőzni: mindig előre köszön. Rádásul minden garancia nélkül... #

– Megbízható források szerint a Somogy megyei munkásörtség volt parancsnoka tevékenyen részt vesz a szervezet fel-számolásában. Szerény nyugdíját kiegészítve a nagybajomi munkásörszág leltá-rozásánál segít havi 19 700 forintért. Amennyiben további információkhoz ju-tunk, vagy jelentkeznek az illetékesek, is-mét tájékoztatjuk olvasóinkat.

Tegnap előkészületi mérkőzésen a magyar férfi kézilabda-válogatott 40-22 (17-13) arányban győzött a Koreai Köztársaság együttese ellen.

Ifjú Sütő András magyar állampolgár

A Veszprémi Városi Tanács csütörtöki ülésén bejelentették, hogy Sütő András erdélyi magyar író azonos nevű fia, annak felesége és két gyermeke február 21-én a veszprémi anyakönyvi hivatalban letette az állampolgári esküt.

A házaspár már hosszabb ideje Veszprémben él; ifjú Sütő András körzeti orvos, a felesége pedig fogorvos. A gyermekeik már a dunántúli váro-sban kezdték meg iskolai tanulmányaikat.

A Sütő házaspár a román állampolgárságtól való mentesítésért benyújtott kérelmére megkapta a román hatóságok beleegyezését is.

A magyar állampolgárságot nyert orvosházaspár és gyermekei, mint elmondták, a jövőben is gyakran utaznak majd a szülőföldjükre, Erdély-be. A gyermekek az iskolai szüneteket az író-nagyapánál kívánják eltölteni. (MTI)

A Balaton-partiak „zöld szíve” Bálint gazdához húz? A „korteshadjárat” apró mozzanata Balatonkenesén.

fotó: -kapfinger-

Karambolozott a műtárgy

Épp a múzeumba igyekezett a Trabant, hogy péntekre saját maga kiállítására megérkezzen, amikor nekiment egy teherautó. A dél-angliai Beaulieu-ban lévő autómúzeum, mely különleges oldtimerekre specializálta magát, úgy döntött, hogy egy kis trabit is bevesz a műkincsei sorába. „Elvégre olyan fura szerzet, olyan kis bűdöske, és anynyira elavult már az elegáns nyugati autósodákhoz képest”, hangzott el a múzeum részéről, hogy igazán passzol a profilba. Ha sikerül az NSZK-ban megjavíttatni a póru-ljárt múzeumi darabot, egy hónap múlva talán mégis látható lesz Angliában, ahol szerintem tényleg csodájára fognak járni, elvégre hol láthat egy angol Trabantot, ha nem a múzeumban? Holan-Koch Júlia

Magyar nyertesek is

Kiosztották Los Angelesben a legran-gosabb nemzetközi zenei díjakat, a Grammy-eket, az amerikai zeneakadémia 6000 tagjának szavazatai alapján. Az idén 32. alkalommal meglepetésre kerülő ün-nepség jó néhány meglepetést hozott: így például az év lemezének díját az évek óta alig jelentkező Bonnie Raitt kapta, és a legjobb új felfedezett díját annak a Milli Vanilli duónak ítélték oda, amelyen a kriti-kusok eddig zömmel mosolyogtak. Az idei díjkiosztás sem ért véget magyar siker nél-kül: Schiff András zongoraművész Bach „Angol szvitjének” előadásáért tüntették ki, míg az Emerson vonósnégyes Bartók hat vonósnégyesének lemezfelvételével nyerte el a Grammy-t.

A lottó nyerőszámai:

13, 48, 54, 57, 70

Mai lapunkat
Czakó Sándor szerkesztette

Első díj Madridban

Tavalyi kiemelkedő üzleti teljesítményéért a budapesti TechnoTrade Mémőki Gazdasá-gi Kiszövetkezet érdemelte ki a hazai cégek közül azt a rangos nemzetközi elismerést, amellyel évente jutalmazták az egyes országok vezető exportőreit. A díjat – az Internati-onal World Award of Export Leaders-t – február 19-én adta át Madridban az alapító Tra-de Leaders Club, amely közel 120 ország mintegy 10 ezer vállalkozóját tömöríti.

A TechnoTrade, amely teljes egészében magántőkével létesült, az évek óta folytatott exporttevékenység mellett maga is előállít különféle árucikkeket. Azaz, az importból szár-mazó termékek külföldi értékesítésén kívül polipropilénből készült használati tárgyak, csomagolóeszközök és reklámhordozók előállításával egyaránt foglalkoznak. A madridi megmértetésen, számos magyar külkereskedelmi vállalatot megelőzve elért nagyszerű eredmény minden bizonnyal serkentő hatással lesz a hazai magánvállalkozásokra, hiszen ezennel bebizonyosodott, hogy a nemzetközi gazdasági éleiben is van keresnivalójuk.

Todor Zsivkov ellen folytatódik a vizsgálat; az egykori „első ember” jobbkeze, Milko Balev és második veje, Ivan Szalvkov, a bolgár Olimpiai Bizottság volt elnöke le-tartóztatásban vannak. Zsivkov egészségi állapota kielégítő, védő-ügyvédet pedig meg nem akar. Ügyében a vizsgálat során számos pénzügyi revíziót kellett és kell még megtartani, egybek között ki-adóvállalatoknál, kulturális intéz-ményekben, gazdasági és külkeres-kedelmi szervezetekben, továbbá villaépítkezések és képzőművészeti gyűjtemények értékét felmérni. A kihallgatott és kihallgatásra vá-rók száma több száz.

Vezetői prémiumok

Az 1989-es vezetői prémiumok kifizethető felső határát az alapszám kétszeresében ajánlotta maximálni múlt év októ-beri állásfoglalásában az Állami Bér- és Munkügyi Hiva-tal, valamint a Gazdasági Vezetők érdekképviseleti szerve-zete. Megállapodtak arról, hogy a magasabb vezető állású dolgozók 1989-es prémiumfeladatai jellegére, tartalmára és a prémium mértékére vonatkozó megkezdett vizsgálat cred-

ményét közösen értékelik, s a megállapításokat nyilvános-ságra hozzák. A GÉSZ az 1990-es vezetői érdekeltségi rendszer kialakítására vonatkozó kormányjavaslattal, azzal a kiegészítéssel ért egyet, hogy a prémiumok felső határául az alapszám 150 százalékának megfelelő összeget ajánl. Az ezt jelentősen meghaladó kifizetés esetén a GÉSZ kész megvizsgálni a túlfizetés okait, indokoltságát.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czakó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tóth Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Ga-csályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner De-zsó (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vígh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilágyi András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem kü-l-dünk vissza!

Holnap
számunkban
olvashatják,

kik színészked-
hetnek majd a
Parlamentben